

ROMÂNIA
JUDEȚUL BACĂU
CONSILIUL LOCAL AL ORAȘULUI COMĂNEȘTI

HOTĂRÂRE

privind aprobarea Raportului în urma analizei de situație din orașul Comănești, pentru serviciile de educație timpurie, în cadrul proiectului <<România crește cu tine – educația timpurie, o investiție în viitor!>>

Consiliul Local al orașului Comănești, jud. Bacău, întrunit în ședință ordinară din 08.07.2020;

Având în vedere:

- Raportul nr. 33585/26.06.2020 întocmit de Biroul Programe din cadrul aparatului de specialitate al Primarului orașului Comănești în care se propune aprobarea Raportului în urma analizei de situație din orașul Comănești, pentru serviciile de educație timpurie, în cadrul proiectului <<România crește cu tine – educația timpurie, o investiție în viitor!>>.

- Expunerea de motive nr. 33585/B/26.06.2020 a Primarului orașului Comănești;

- Acordul de parteneriat nr. 30628/19.04.2019 încheiat între Primăria orașului Comănești și Reprezentanța UNICEF în România.

- Avizele Comisiilor de specialitate ale Consiliului Local al orașului Comănești.

În temeiul art. 129, alin.2, lit. b art. 139, alin.1, art. 196, alin. 1, lit.a și art. 197 din O.U.G. nr. 57/2019 privind Codul administrativ, adoptă următoarea

HOTĂRÂRE

Art.1. Consiliul Local al orașului Comănești aprobă Raportul în urma analizei de situație din orașul Comănești, pentru serviciile de educație timpurie, în cadrul proiectului <<România crește cu tine – educația timpurie, o investiție în viitor!>>, conform Anexei, parte integrantă a prezentei hotărâri.

Art. 2. Prezenta hotărâre se va comunica Instituției Prefectului județului Bacău, Primarului orașului Comănești, precum și tuturor Direcțiilor, Serviciilor, Compartimentelor interesate din cadrul Orașul Comănești – U.A.T., pentru ducere la îndeplinire, cu drept de contestație în termen de 30 de zile de la comunicare la Tribunalul Bacău.

Președinte de ședință,
Consilier local
Laic Robert Constantin

Contrasemnează,
Secretar general,
Jurist Chirilă Daniela

Nr. 109
Data 08.07.2020

ANEXĂ LA HOTĂRÂRE

privind aprobarea Raportului în urma analizei de situație din orașul Comănești, pentru serviciile de educație timpurie, în cadrul proiectului <<România crește cu tine – educația timpurie, o investiție în viitor!>>

RAPORT

în urma analizei de situație realizată în orașul Comănești,
privind serviciile de educație și îngrijire timpurie

CUPRINS:

- I. **Educația timpurie – context general, național și local. Mandat pentru realizarea analizei de situație(SITan) la nivelul orașului Comănești**
 - I.1 Importanța serviciilor de educație și îngrijire în copilăria timpurie
 - I.2 Modelul PRIMOKIZ – experiențe internaționale în furnizarea serviciilor de educație și îngrijire în copilăria timpurie
 - I.3 Context local: Strategia de dezvoltare locală – abordarea serviciilor pentru copilăria timpurie
 - I.4 Mandat pentru realizarea analizei de situație la nivelul comunității
 - I.5 Etape parcurse până în prezent de echipa locală, stadiul actual
- II. **Scopul analizei de situație și procesele de implicare și participare derulate pe parcursul realizării acesteia**
- III. **Analiza de situație la nivelul comunității Comănești – rezultate**
 - III.1 Date demografice
 - III.2 Date geografice
 - III.3 Context creat de pandemia COVID-19; impact asupra serviciilor pentru copilăria timpurie
 - III.4 Demersuri premergătoare, la nivelul comunității
 - III.5 Fundamentul juridic pentru serviciile de educație și îngrijire în copilăria timpurie, la nivel național și internațional
 - III.6 Programe și servicii de educație și îngrijire în copilăria timpurie, existente în orașul Comănești
 - III.6.a Vedere de ansamblu asupra programelor și serviciilor existente
 - III.6.b Descrierea programelor și serviciilor

III.6.c Nevoia de acțiune, față de programele și serviciile existente.
Vulnerabilități identificate și măsuri necesare

- IV. Cooperare și formare de rețele, informare și participare la nivelul comunității Comănești
- V. Arii de interes, acțiuni necesare la nivelul comunității Comănești

I. Educația timpurie – context general, național și local. Mandat pentru realizarea analizei de situație (SITan) la nivelul orașului Comănești

I.1 Importanța serviciilor de educație și îngrijire în copilăria timpurie

Investiția în copilăria timpurie este o investiție economică extrem de rentabilă: fiecare dolar investit în educație preșcolară de calitate și servicii conexe pentru copiii defavorizați ar putea aduce un randament suplimentar de până la 10 cenți pe an de-a lungul vieții aceluși copil (Heckman et al. 2010).

Numerose cercetări au demonstrat că furnizarea de servicii de calitate în perioada preșcolară și antepreșcolară generează **beneficii educaționale, sociale și economice semnificative**. Iar aceste beneficii nu numai că au impact asupra copiilor individuali, prin pregătirea școlară, prin îmbunătățirea calității învățării și a rezultatelor dezvoltării, dar au și potențialul de a influența societatea în general (UNESCO 2006; UNICEF 2019). Extrem de relevant este și faptul că serviciile educative de calitate slabă nu numai că pot împiedica realizarea beneficiilor potențiale, dar și afectează în mod negativ dezvoltarea copilului.

Investiția pe care o comunitate o face în servicii de calitate în educație timpurie s-a demonstrat că reduce semnificativ costurile educaționale și sociale de mai târziu, cum ar fi repetenția, părăsirea timpurie a școlii sau rezultatele slabe la învățătură ale copiilor care nu au beneficiat de educație și îngrijire timpurie de calitate. De asemenea, educația timpurie de calitate determină de cele mai multe ori continuarea studiilor pe un parcurs educațional cât mai lung, iar aceasta înseamnă reducerea semnificativă a riscului ca o persoană să trăiască în sărăcie; în acest fel, educația de calitate în perioada copilăriei timpurii este cea mai eficientă cale de a împiedica transmiterea transgenerațională a sărăciei.

În plus, dreptul fiecărui copil din această lume la educație, începând chiar de la naștere, este un drept garantat prin Convenția Națiunilor Unite Privind Drepturile Copilului, ratificată și de România în 1990. Acesta precizează că "educația ar trebui să sprijine copilul în dezvoltarea plenară a personalității, a vocațiilor și a aptitudinilor mentale și fizice ale copilului".

Reflectând cererea crescândă și consensul cu privire la importanța educației preșcolare, în 2015 comunitatea internațională a desemnat **dezvoltarea timpurie a copilăriei**, îngrijirea și educația preșcolară pentru toții copiii ca fiind **obiectiv educațional global** înscris în Agenda Națiunilor Unite pentru Dezvoltare Durabilă 2015-2030. Concret, „Până în 2030, asigurați-vă că toate fetele și băieții vor avea acces la o dezvoltare timpurie, o îngrijire și o educație preșcolară de calitate, astfel încât să fie gata pentru educația primară” - aceasta este a doua țintă a Obiectivului de dezvoltare durabilă (ODD) 4 privind educația (UNESCO

2016, 20). Toate guvernele părți la ODD trebuie să pună în aplicare și să prezinte rapoarte privind progresele realizate pentru atingerea țintei de acces universal la educația preșcolară de calitate până în 2030.

Dezvoltarea optimă în copilăria timpurie rezultă din numeroase intervenții și servicii, în diferite domenii: sănătate, nutriție, învățare timpurie, protecție socială și îngrijire receptivă (OMS, UNICEF și Grupul Băncii Mondiale 2018). Acțiunile întreprinse de părinți și societate în copilăria timpurie au o influență puternică și de durată asupra progresului individual al copilului. Având în vedere dezvoltarea rapidă a creierului copiilor în primii ani de viață, este esențial să se asigure medii și intervenții pozitive de îngrijire timpurie și de învățare, care includ nutriție, stimulare, interacțiuni adecvate și experiențe de învățare de calitate. Deprinderile și cunoștințele dobândite devreme favorizează dezvoltarea ulterioară, iar deficiențele în serviciile furnizate acum conduc la oportunități de învățare ratate sau slab valorificate.

Pe termen lung, educația timpurie de calitate asigură o serie de beneficii semnificative la nivel individual, respectiv la nivelul copilului și al membrilor familiilor, dar și la nivelul întregii comunități.

Astfel, copiii care au beneficiat de educație timpurie de calitate se simt mai atrași de școală, manifestă atitudini pozitive față de învățare, obțin rezultate mai bune, sunt motivați și doresc să finalizeze întregul parcurs școlar, ceea ce duce la scăderea absenteismului, creșterea ratei de școlarizare și reducerea abandonului școlar. La nivel comunitar, aceasta se traduce prin reducerea cheltuielilor presupuse de serviciile de sprijin pentru acești copii.

Pe de altă parte, educația timpurie contribuie la egalizarea șanselor, sprijinind consistent dezvoltarea optimă a tuturor copiilor și în mod special a celor aflați în situații de risc, care provin din medii socio-culturale dezavantajate, care prezintă dizabilități sau aparțin unor grupuri etnice minoritare. Serviciile educaționale de calitate în perioada copilăriei timpurii pot reduce lacunele generate de sărăcie sau de alte cauze, iar copiii vulnerabili, proveniți din familii dezavantajate, reușesc astfel să țină pasul cu colegii lor și să depășească aceste lacune, atingând în cele din urmă progresul socio - educativ.

În plus, existența serviciilor de educație timpurie pentru toți copiii duce la egalitatea de gen în comunitate, pentru că îmbogățește participarea pe piața muncii a mamelor și duce la creșterea veniturilor acestora, iar în ansamblu, societatea devine o societate mai echitabilă. Achizițiile obținute treptat, de-a lungul întregii vieți, se fundamentează pe achizițiile din perioada copilăriei mici, iar o educație de calitate în această perioadă corelează direct cu o forță de muncă valoroasă, acest lucru ajutând semnificativ la eradicarea sărăciei.

Calitatea educației, a îngrijirii și protecției copilului de la naștere până la 6 ani depinde de noi toți, cei care interacționăm cu copiii, zi de zi, dar și cei care răspundem direct de buna lor creștere și dezvoltare: părinți sau educatori, consilieri școlari, personal medical, personal specializat din creșe și grădinițe, membrii ai unor asociații și organizații guvernamentale și neguvernamentale, decidenți la nivel de autoritate publică locală, toți cei care oferă la nivelul comunității noastre servicii complementare copiilor, de la naștere la 6 ani și familiilor acestora.

La nivelul comunității din Comănești, o analiză de situație bine documentată și care să fundamenteze apoi o strategie de dezvoltare a serviciilor pentru copilăria timpurie considerăm că este un demers nu doar bine-venit ci chiar absolut necesar, pornind atât de la argumentele

prezentate deja, cât și de la realitățile comunității noastre și de la preocupările noastre constante pentru bunăstarea familiilor din comunitate. În prezent, **Strategia de dezvoltare durabilă a orașului Comănești**, ca instrument de management elaborat pentru perioada 2012-2020, este valorificată pentru a aborda problemele și oportunitățile cu care se confruntă comunitatea noastră. Strategia de dezvoltare locală a fost elaborată pe baza analizelor de situație și în urma unor dezbateri organizate cu membrii comunității conturând în final o viziune clară a localității pornind de la următoarele elemente: importanța regională a localității din punct de vedere economic, turistic, educațional, importanța construcției unei comunități primitoare, a unui mediu local plăcut pentru locuitori și pentru vizitatori.

În **Strategia de dezvoltare durabilă a orașului Comănești** care va acoperi orizontul de timp următor (începând cu anul 2020), propunem includerea unor ținte și programe, cu planuri de acțiune anuale detaliate, care să vizeze direct îmbunătățirea serviciilor asigurate familiilor și copiilor cu vârste de la naștere la 6 ani și crearea unor servicii complementare noi, pornind de la nevoile identificate în comunitate și fundamentat pe prezenta analiza de situație, documentată în cadrul proiectului *România crește cu tine!* și validată la nivel local.

I.2 Modelul PRIMOKIZ – experiențe internaționale în furnizarea serviciilor de educație și îngrijire în copilăria timpurie

Serviciile pentru copilăria timpurie sunt oferite printr-o gamă largă de programe, administrate în principal de către sectoarele de educație, sănătate și servicii sociale. Inițiativele cele mai recente și modelele de intervenție din diverse țări propun planificarea și inițierea de eforturi coerente cu scopul de a le oferi atât copiilor, cât și familiilor lor, o gamă largă de servicii de înaltă calitate, care să le asigure cel mai bun început posibil în viață și condiții de îngrijire stimulatoare.

Există nevoia de a oferi servicii aliniate și coordonate, deoarece starea bună de sănătate, nutriția, securitatea și siguranța, îngrijirea sensibilă și oportunitățile de educație timpurie sunt toate la fel de importante în dezvoltarea unui copil (Organizația Mondială a Sănătății et al., 2018). Unul din principiile de bază ale Asociației Internaționale Step by Step (ISSA) este acela că „este necesar un sat întreg pentru a crește un copil”. Dat fiind rolul său în dezvoltarea capacității de stimulare dincolo de frontiere a învățării despre ameliorarea serviciilor pentru primii ani, angajamentul ISSA pentru coordonarea inter-sectorială a sistemelor pentru copilăria timpurie a fost recent recunoscut de către Fundația Jacobs, care i-a acordat licența Primokiz, având planul de a face disponibilă abordarea și în alte țări.

Programul Primokiz a fost lansat în anul 2012 în Elveția de către Fundația Jacobs, cu scopul de a sprijini municipalitățile, orașele și cantoanele în dezvoltarea de strategii cuprinzătoare pentru copilăria timpurie. Prin programul Primokiz, Fundația Jacobs promovează dezvoltarea unei politici cuprinzătoare, bazată pe rețele, pentru copilăria timpurie în comunitățile și cantoanele din Elveția. Obiectivul principal este de a oferi sprijin în cadrul și în afara familiei, pentru învățarea și dezvoltarea tuturor copiilor. Modelul Primokiz consideră politicile pentru educația timpurie ca fiind în primul rând o responsabilitate comună a sistemelor de educație, sănătate și a serviciilor sociale, care reprezintă cei trei piloni ai unei abordări cuprinzătoare, bazată pe rețele, a educației și îngrijirii pentru copilăria timpurie.

Bazându-se pe experiența de durată în domeniul copilăriei timpurii și pe rezultatele și cunoștințele aduse de abordarea Primokiz, ISSA implementează, în parteneriat cu Fundația Jacobs, CEDP Step by Step și Reprezentanța UNICEF în România, o inițiativă de patru ani în România, pentru pilotarea de noi metode de proiectare, planificare și furnizare a serviciilor pentru copilăria timpurie destinate celor mai mici copii și familiilor lor.

Procesul Primokiz este proiectat pentru a ajuta comunitățile să atingă următoarele obiective:

- să formuleze și/sau rafineze o politică pentru copilăria timpurie;
- să ajute dezvoltatorii de politici și actorii din sectorul copilăriei timpurii și domeniile corelate să înțeleagă mai bine educația și îngrijirea în copilăria timpurie și politicile din domeniu;
- să sprijine, să conecteze și să coordoneze persoanele active în sectorul copilăriei timpurii;
- să creeze un fundament larg în comunitate, pentru luarea de decizii în privința politicilor pentru copilăria timpurie și a gestionării în comun a acestor politici.

Preluând și valorificând experiențele din implementarea modelului Primokiz, în România se derulează în perioada 2018-2022 proiectul *România crește cu tine – educația timpurie, o investiție în viitor!*, cu implicarea a 11 comunități urbane și rurale din județul Bacău, 11 comunități urbane și rurale din județul Brașov și un sector din Municipiul București. Principalii parteneri sunt Asociația Centrul Step by Step pentru Educație și Dezvoltare Profesională, Reprezentanța UNICEF în România și Ministerul Educației Naționale, iar la nivel național și local sunt implicați furnizori de servicii educaționale, medicale și sociale, profesioniști din serviciile de educație timpurie, din grădinițe și creșe, autorități publice locale, județene și naționale, organizații neguvernamentale.

Proiectul vine în sprijinul autorităților publice la nivel județean și local, și răspunde obiectivelor asumate de: Legea Educației Naționale nr. 1/2001 cu modificările și completările ulterioare, Programul Național de Reformă, Strategia Națională pentru Reducerea Părăsirii Timpurii a Școlii în România, Strategia Națională pentru Protecția și Promovarea Drepturilor Copilului 2014-2020 și Programul de Guvernare 2018-2020.

Scopul proiectului “România crește cu tine – Educația timpurie, o investiție în viitor” este acela de a contribui la dezvoltarea politicilor publice în domeniul copilăriei timpurii și la îmbunătățirea cadrului de implementare a acestora la nivel național, județean și local, asigurând astfel dreptul tuturor copiilor la educație timpurie incluzivă de calitate.

Proiectul își propune susținerea a 11 comunități din județul Bacău, a 11 comunități din județul Brașov și a unui sector din municipiul București **pentru elaborarea/revizuirea și implementarea unor strategii de dezvoltare locală**, care să includă intervenții punctuale privind educația și îngrijirea timpurie a copilului precum și dezvoltarea unor politici care sprijină organizarea comunităților pentru susținerea familiei (comunități prietene/favorabile familiei).

Pe parcursul proiectului, comunitățile beneficiază de asistență tehnică și suport, pe următoarele dimensiuni:

- elaborarea analizei de situație la nivelul comunității pentru a determina nevoile reale în privința educației și îngrijirii copiilor de la naștere la intrarea în învățământul primar;

- dezvoltarea/revizuirea și implementarea unei strategii locale de educație timpurie, pe durata proiectului;
- organizarea unor activități de învățare, pentru decidenții și profesioniștii de la nivel local;
- sesiuni de informare și formare pentru actorii implicați (reprezentanți ai autorităților, profesioniști, părinți);
- promovarea rezultatelor proiectului la nivel național și internațional și identificarea de bune practici.

I.3 Context local: Strategia de dezvoltare locală – abordarea serviciilor pentru copilăria timpurie

În *Strategia de Dezvoltare Durabilă a orașului Comănești 2012 -2020*, la **Sectorul prioritar 4 – Creșterea capacității de intervenție a administrației publice locale**, **Domeniul de intervenție 4.2 – Dezvoltarea infrastructurii de educație și formare** se fac referiri la învățământul preșcolar, din perspectiva importanței pe care o are în pregătirea copiilor pentru școală, iar grădinița, familia și societatea civilă „își conectează eforturile pentru asigurarea unui învățământ preșcolar de calitate, eficient”. În acest capitol este declarată asumarea responsabilității administrației publice locale pentru “optimizarea procesului educațional prin înființarea de noi unități de învățământ și prin modernizarea celor existente”, iar proiectele prezentate în strategie, la acest capitol, pe care autoritatea publică și-a propus să le acceseze în perioada 2012-2020 sunt:

- 1. modernizarea și reabilitarea școlilor și grădinițelor existente - POR, domeniul de intervenție 3.4;
- 2. Construirea de grădinițe cu program prelungit - POR, domeniul de intervenție 3.4;
- 3. Dotarea cu echipamente IT și cu materiale didactice a școlilor și grădinițelor – POS CCE Axa prioritară 3.

Acestea sunt singurele referiri din *Strategia de Dezvoltare Durabilă a orașului Comănești 2012 -2020* care fac trimitere la copilăria timpurie, de fapt doar la sistemul de educație și doar la cele care acoperă perioada de vârstă preșcolară. Nu există o referire explicită la serviciile de educație și îngrijire din creșe, sau la servicii complementare pentru familii și copii de la naștere la 6 ani.

În cadrul **domeniului de intervenție 4.3 - Dezvoltarea facilităților și serviciilor locale de asistență socială**, unul din proiectele care a fost propus viza înființarea unui Centru de zi, fără a face însă trimiteri directe spre beneficiari familii cu copii de vârste de la naștere la 6 ani, iar la **domeniul de intervenție 4.4 – Asigurarea cadrului pentru petrecerea timpului liber** apar ca proiecte amenajarea unui parc (spațiu verde), construirea unei baze sportive și modernizarea căminului cultural, cu fonduri structurale, guvernamentale și de la bugetul local, de asemenea, fără o argumentare directă cu privire la nevoia de a oferi aceste servicii pentru familiile copiilor aflați la vârsta copilăriei timpurii și beneficiile acestor servicii, pentru fiecare copil în parte și pentru comunitate, pe termen lung.

I.4 Mandat pentru realizarea analizei de situație la nivelul comunității

În luna aprilie 2019 a fost încheiat Acordul de parteneriat între UAT- ORAȘUL COMĂNEȘTI, Reprezentanța UNICEF în România, Centrul pentru Educație și Dezvoltare Profesională Step by Step și Ministerul Educației Naționale (Anexa 1) privind implementarea proiectului **“România crește cu tine – Educația timpurie, o investiție în viitor”**.

Având în vedere referatul cu nr. 29088/01.04.2019 întocmit de Biroul Programe din cadrul aparatului de specialitate al Primarului orașului Comănești, s-a emis Dispoziția cu nr. 685/09.04.2019 (Anexa 2) prin care se propune numirea echipei locale de proiect în vederea implementării proiectului **“România crește cu tine – Educația timpurie, o investiție în viitor”**, echipă în cadrul căreia au fost numite persoane din diferite sectoare de activitate, care au roluri și atribuții diferite, pe următoarea structură:

1. coordonator de proiect la nivel local
2. reprezentant al educației și consiliere
3. reprezentant al educației
4. reprezentant al sectorului de servicii sociale
5. reprezentant al serviciilor de consiliere
6. reprezentant ONG
7. reprezentant al agenților economici
8. mediator sanitar
9. mediator școlar

Echipa propusă este constituită din persoane cu competențe și viziune în toate cele trei domenii: educație, sănătate, servicii sociale – pilonii intervențiilor pentru copilăria timpurie, astfel:

- coordonatorul de proiect este angajat la UAT – Comănești, în cadrul biroului de Programe de dezvoltare locală. Începând cu anul 2004 a scris și a implementat proiecte atât cu finanțare europeană cât și proiecte guvernamentale, pe toate domeniile de activitate, căpătând astfel experiență în ceea ce privește coordonarea și implementarea unui proiect;
- reprezentanții din sectorul educație și consiliere sunt angajați la UAT- Comănești în cadrul Centrului de Informare Europeană/ respectiv Biblioteca orășenească, unde desfășoară activități de educație și formare pentru copii și tineri. Activitățile desfășurate au o influență puternică și de durată asupra progresului individual și social al copilului și nu numai;
- reprezentantul sectorului serviciilor sociale își desfășoară activitatea în cadrul Serviciului Public de Asistență Socială. În toată perioada de activitate pe această zonă de servicii și-a dezvoltat cunoștințele și abilitățile profesionale domeniul prevenirii și rezolvării problemelor sociale din comunitate.
- reprezentantul sectorului serviciilor de consiliere este profesor psihopedagog la CSEI NR 2 Comănești, Director Școala Post Liceala Sanitară Sanity - filiala Comănești, iar prin activitatea sa curentă a câștigat expertiză în conceperea și furnizarea diverselor tipuri de programe de educație și îngrijire pentru copii și tineri.
- mediatorul sanitar și mediatorul școlar își desfășoară activitatea în școli și comunitate, venind în sprijinul copiilor prin programe de informare și consiliere a familiilor pe domeniile educație, social și sănătate.

1.5 Etape parcurse până în prezent de echipa locală, stadiul actual

Centrul pentru Educație și
Dezvoltare Profesională
Step by Step
Educat pentru a reuși

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NAȚIONALE

În luna februarie 2019 reprezentanții ai UNICEF România și CEDP Step by Step au realizat o vizită la Primăria Comănești, în care au prezentat intenția de proiect și disponibilitatea de a oferi asistență tehnică și suport autorității locale, în cazul în care își dorește să se implice în proiect, pentru dezvoltarea/revizuirea și implementarea unei strategii locale de educație timpurie, pentru înființarea de noi servicii sau adaptarea și îmbunătățirea celor existente.

La nivelul Primăriei Comănești s-a manifestat o maximă deschidere pentru această oportunitate și astfel, în **Faza 1, de decizie și pregătire privind implicarea în proiect**, s-a semnat Acordul de parteneriat între UAT- ORAȘUL COMĂNEȘTI, Reprezentanța UNICEF în România, în parteneriat cu Asociația Step by Step pentru Educație și Dezvoltare Profesională (CEDP) și Ministerul Educației Naționale privind implementarea proiectului “România crește cu tine – Educația timpurie, o investiție în viitor!”. la nivelul Primăriei Comănești și s-a constituit echipa de proiect, în vederea derulării activităților specifice.

În primele întâlniri cu echipa de proiect, în **Faza 2 de definire a cadrului**, s-au derulat activități de prezentare a proiectului și a direcțiilor principale de acțiune, a specificului și filosofiei modelului Primokiz, a măsurii în care modelul poate fi aplicat/adaptat realităților locale și a oportunității și necesității unor intervenții pe zona copilăriei timpurii.

Pentru a cunoaște specificul și principalele argumente în susținerea dezvoltării în copilăria timpurie, pentru a înțelege filosofia Primokiz și principalele lecții învățate în Elveția și Germania, pentru a înțelege modul de organizare a echipelor și rolurile și responsabilitățile proprii, membrii echipei au beneficiat de activități de training împreună cu celelalte echipe din România, formări cu participare internațională cu reprezentanți ai ISSA, ai CEDP Step by Step România și cu membrii din echipele de implementare a proiectului din Elveția și Germania.

Acest fundament teoretic și practic asigurat membrilor echipei de proiect a permis trecerea la o nouă fază în derularea acestuia, respectiv **Faza 3 – analiza de situație**. Realizarea analizei de situație a presupus colectarea de date cantitative și calitative de la nivelul comunității Comănești, atât prin analiza unor documente, prin solicitarea oficială a unor date de la instituții de la nivel local care furnizează servicii copiilor și familiilor acestora, cât și prin aplicarea unor metode de culegere a datelor calitative, prin sondarea opiniei părinților cu privire la serviciile existente și necesare în Comănești pentru copilăria timpurie. Pentru realizarea unui demers atât de complex, a fost necesară largă participare a membrilor echipei de proiect și derularea unui proces de consultare cât mai extinsă a diverșilor actori și instituții din comunitatea locală și nu numai (personal din Primărie, personal din unitățile medicale și de educație, părinți, reprezentanți ai altor instituții și organizații de stat și nonguvernamentale care oferă servicii copiilor și familiilor acestora etc.).

Principalele categorii de date și surse de informare valorificate în realizarea analizei de situație, au fost:

Instituție de la care s-au colectat date	Tipuri de date colectate
SPAS Comănești	- numărul familiilor cu copii de la naștere la 6 ani cu venit foarte scăzut (din statisticile privind VMG, ASF, tichete educaționale); - număr copii proveniți din familii monoparentale, sau din familii

	<p>cu părinți plecați în străinătate;</p> <ul style="list-style-type: none"> - numărul de copii aparținând unei minorități etnice (declarați și nedeclarați); - numărul de copii cu deficiențe, cu grad de handicap; - numărul de mame minore și de copii proveniți din mame minore; - număr de copii cu părinți decăzuți din drepturile părintești; - centralizare date privind programele și serviciile de asistență socială oferite în Comănești, din Raportul anual 2018 și pe sem I al anului 2019; - tipuri de servicii și programe de asistență socială oferite și populația țintă; - date privind personalul din asistență socială UAT Comănești: compartiment/post ocupat/ pregătire inițială/ formare continuă.
Serviciul public comunitar de evidența persoanei - Comănești	<ul style="list-style-type: none"> - numărul de nașteri în ultimii patru ani (evidența copiilor cu vârste de la naștere la 6 ani/ pe etape de vârstă; consultarea a Registrului pentru Alocațiile de stat și crearea unei baze de date operaționale cu toții copiii din comunitate născuți în perioada 2013 - 2019).
CJRAE Bacău, ISJ Bacău, școli/grădinițe din Comănești	<ul style="list-style-type: none"> - date privind rețeaua școlară, numărul de copii înscriși în grădinițe; - numărul de copii cu CES (cu certificate de orientare școlară și profesională).
8 cabinete medici de familie, cabinete în carul Spitalului Orășeneșc Comănești, Cabinet medical școlar	<ul style="list-style-type: none"> - număr copii cu diagnostice care afectează profund dezvoltarea, bolile cele mai frecvente la copiii de la naștere la 6 ani, situație vaccinari (consultare Registrul Național de Vaccinari; - tipuri de servicii și programe de sănătate oferite și populația țintă; - date privind calitatea personalului care oferă servicii pregătire/calificare, acces la formare continuă).
Creșa Nr. 1 Comănești	<ul style="list-style-type: none"> - număr copii înscriși, evoluția numărului de copii/ a locurilor în creșă, în ultimii ani; - nivelul de pregătire profesională și specializările personalului care lucrează în creșă și oferă servicii specializate copiilor și familiilor acestora.
Biblioteca orășenească, Centrul de Agrement Troțuș, Clubul Copiilor Comănești, Asociația Robert Cole	<ul style="list-style-type: none"> - programe și activități adresate copiilor și familiilor cu copii de la naștere la 6 ani (activități complementare, de educație, loisir, activități artistice, sportive; activități și sprijin pentru familiile cu copii cu CES etc).
Consiliul Local al Orașului Comănești	Strategia de dezvoltare durabilă a orașului Comănești 2012 – 2020
Consiliul Local al	- date geografice privind distribuția în teren a serviciilor pentru

Orașului Comănești, Serviciul Urbanism și Centrul de Turism Comănești	copilăria timpurie de care beneficiază populația orașului, zonele unde accesul la servicii este dificil; - acces la transport public față de cele mai apropiate servicii medicale și de educație; - spații publice destinate copiilor și familiilor (locuri de joacă, locuri de agrement).
---	--

II. Scopul analizei de situație și procesele de implicare și participare derulate pe parcursul realizării acesteia

Prezenta analiză de situație și întregul demers întreprins de echipa locală în etapa analizei de situație are ca scop identificarea serviciilor și programelor existente, a celor necesare și fundamentarea unor măsuri, asumate în politicile locale și introduse în Strategia de dezvoltare locală, pentru copiii și familiile cu copii de la naștere la 6 ani din orașul Comănești.

În vederea culegerii acestor date, echipa care a primit mandat de la autoritatea locală a creat și aplicat o serie de instrumente specifice:

❖ Chestionare:

➤ **Chestionare servicii și programe de sănătate (Anexa 3a)**

Au fost aplicate un număr de 38 de chestionare părinților, respondenții la chestionar fiind selectați având drept criteriu faptul de a avea cel puțin un copil cu vârstă de la naștere la 6 ani; solicitarea de completare a chestionarului a fost lansată la nivelul comunității de lucrători din Primăria Comănești membrii în echipa de proiect și au fost primite un număr de 38 de chestionare din partea părinților care au fost de acord să se implice în acest demers. Interpretarea chestionarelor este atașată – *Anexa 3b*.

➤ **Chestionare servicii de asistență socială (Anexa 4a)**

Au fost aplicate un număr de 60 de chestionare părinților, respondenții fiind selectați având drept criteriu faptul de a avea cel puțin un copil cu vârstă de la naștere la 6 ani; solicitarea de completare a chestionarului a fost lansată la nivelul comunității de lucrători din Primăria Comănești, membrii în echipa de proiect. Au fost primite un număr de 65 de chestionare, dar au fost valorificate doar 40, respectiv cele completate de subiecți care avea un creștere și îngrijire copii cu vârste de la naștere la 6 ani. Interpretarea chestionarelor este atașată – *Anexa 4b*.

➤ **Chestionare servicii educație timpurie (Anexa 5a)**

Au fost aplicate 159 de chestionare părinților, criteriul de selecție a respondenților fiind acela de a avea cel puțin un copil cu vârstă de la naștere la 6 ani. Aplicarea chestionarelor s-a făcut cu implicarea directorilor de școli și a coordonatorilor grădinițelor, precum și a doamnei directoare a Creșei nr. 1 Comănești. Interpretarea chestionarelor este atașată raportului – *Anexa 5b*.

❖ Focus grupuri:

- 4 focus-grupuri cu 62 părinți cu copii având vârste de la naștere la 6 ani;

- 1 focus-grup cu 10 mame, eleve la Școala Postliceală Sanitară
(Anexa 6a- Ghid focus-grup; Anexa 6b – Interpretare rezultate focus-grupuri)
- ❖ **Interviuri au fost susținute cu:**
 - Biblioteca Orășenească – ludotecă (interviu luat doamnei responsabil de bibliotecă);
 - Centrul de Agrement Academia de Muzică și Dans Ștefan Orheanu, care organizează în mod curent cursuri de dansuri sportive, dansuri populare, dansuri moderne, balet, gimnastica, desen și activități sportive la care participă un număr semnificativ de copii cu vârste între 3 și 6 ani;
 - preoți din orașul Comănești, care susțin și organizează activități tip grădiniță de vară, atelier de pictura de icoane, educație religioasă, excursii în aer liber, jocuri în aer liber pentru familii și copii de vârstă preșcolară și școlară;
 - Asociația Robert Cole - organizație nonguvernamentală înființată în noiembrie 1996, care oferă servicii caracteristice unui centru de zi prin asistență terapeutică pentru persoane cu nevoi speciale; în prezent 21 de copii cu vârste între 2 și 6 ani beneficiază de terapie la centru, dintre care doi sunt de etnie rroma, cu asistent maternal;
 - Tenis Club Comănești - interviu despre activitatea sportivă desfășurată și copiii beneficiari;
 - Clubul Copiilor Comănești - care se implică în activități educative comune la nivelul orașului, activități la care participă împreună copii școlari și preșcolari; în prezent Clubul oferă 6 cercuri pentru copii (creație literară, orientare turistică, orchestră muzicală, muzică vocală, dans modern și fizică aplicată), pe care le accesează și copii cu vârste de 5-6 ani, în special cercurile de dans modern și muzică.
(Anexa 7a – ghid interviu)

❖ **adrese oficiale de solicitare date, de la instituții locale**

Cu sprijinul medicilor din Spitalul orășenesc Ion Lascăr Comănești, a celor 8 medici de familie și 16 asistente medicale, a personalului medical din cabinetele școlare (1 medic specialist, 1 medic stomatolog și 9 asistente medicale) s-a întocmit o statistică cu date medicale despre copiii cu vârste de la naștere la 6 ani: nr. copii aflați în evidențe, trimiteri către medici de specialitate, vaccinuri, examene de bilanț, servicii de recuperare, programe și campanii de sănătate desfășurate, numărul de copii aflați în evidența medicilor de familie, cu afecțiuni medicale care le pun în pericol dezvoltarea). Au fost colectate, de asemenea, date privind formarea profesională a personalului medical, programul de lucru al cabinetelor, alte servicii acordate familiilor și copiilor cu vârste de la naștere la 6 ani (date centralizate în Anexa 10 la prezentul Raport).

III. Analiza de situație la nivelul comunității Comănești – rezultate

III.1 Date demografice

Populația stabilă a Orașului Comănești este, la nivelul anului 2019, de 23.796 locuitori, din care 11.734 de sex masculin și 11.936 de sex feminin. Din punct de vedere al etniei, majoritatea populației este de etnie română (23.305 locuitori), în evidențele primăriei fiind înregistrate și persoane de alte etnii, respectiv: 402 locuitori de etnie roma, 67 de maghiari, 8 locuitori de etnie germană și 14 locuitori aparținând altor etnii. Dintre locuitorii

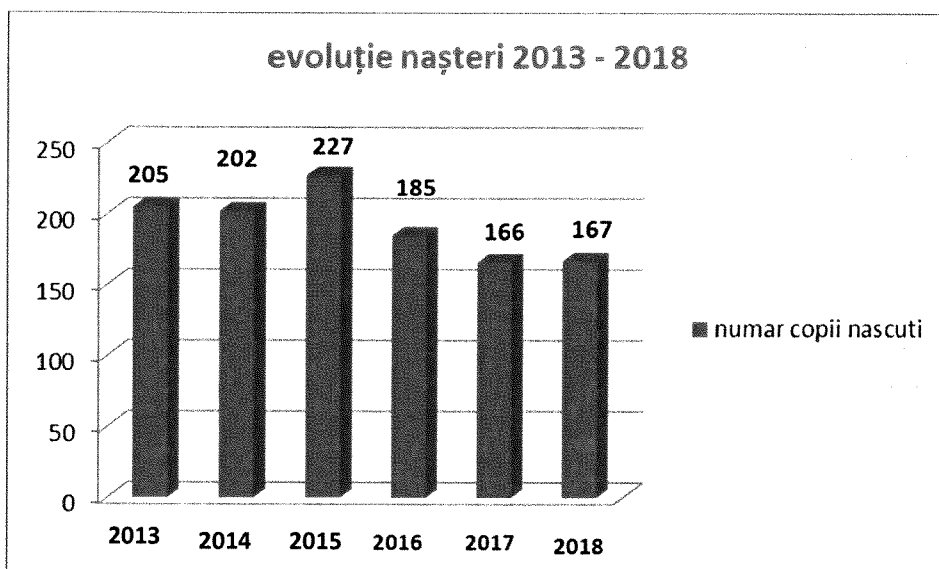

localității, 21.871 sunt ortodocși, 1296 sunt romano-catolici, iar un număr de 720 aparțin altor culte religioase. Populația activă la nivelul comunității este de 7200 de persoane, ceea ce reprezintă un procent de aproximativ 30% din totalul populației. (* toate aceste date relative la întreaga populație au fost preluate din *Strategia de Dezvoltare Durabilă a Orașului Comănești 2012 – 2020*, pg. 22).

Dincolo de tabloul demografic general la nivelul orașului Comănești, au fost colectate și date demografice care se referă la familiile cu copiii aflați în intervalul de vârstă de la naștere la 6 ani, date care să poată contura un tablou al familiilor din grupul țintă, pe mai multe dimensiuni:

Nr. crt.	Categorie de date demografice	număr
1.	numărul de nașteri în perioada ian 2013 – iunie 2019 (nr copii cu vârste de la naștere la 6 ani)	1.203
	din care: număr copii născuți în 2013	206
	din care: număr copii născuți în 2014	203
	din care: număr copii născuți în 2015	228
	din care: număr copii născuți în 2016	186
	din care: număr copii născuți în 2017	167
	din care: număr copii născuți în 2018	167
	din care: număr copii născuți în ianuarie-iunie 2019	46
2.	nr. de familii cu venit foarte scăzut, cu copii 0-6 ani	172
	din care, cu VMG	100
	din care, cu ASF	55
	din care, cu tichete educaționale	17
3.	nr. mame minore	6
4.	nr. copii proveniți din mame minore	9
5.	nr. minore însărcinate	4
6.	nr. copii cu afecțiuni care le pun în pericol dezvoltarea fizică, psihică și individuală, aflați în evidența CMIF	71
7.	număr copii aparținând minorității etnice roma	180
8.	număr copii cu părinți decăzuți din drepturi părintești /sub tutelă/beneficiază de o măsură de protecție	9
9.	număr copii exploatați prin muncă/ceșetorie	9
10.	număr copii cu CES	12
11.	număr copii afectați de violența domestică	0

Cu privire la evoluția demografică, se observă o scădere a numărului de nașteri, un trend descendent începând cu anul 2015, ceea ce ar impune, în plus, o stimulare a natalității inclusiv prin oferirea de servicii pentru copilăria timpurie adecvate, care să fie resimțite ca un sprijin real de către familiile tinere.

În ce privește copiii cu vârste între 3 și 6 ani care sunt înscriși în grădinițe (ca structuri ale celor 4 școli din Comănești sau ca nivel preșcolar în cadrul acestor școli), datele demografice relevante sunt următoarele (culese prin *Chestionarul privind efectivele de copii*, completat de directorii unităților de învățământ pentru realizarea bazei de date pe proiect, în septembrie 2019) :

Nr. crt.	criteriu	număr
1	număr total copii înscriși în grupe de grădiniță	607
2	număr familii cu ambii părinți	555
3	familii monoparentale	36
4	copii aflați în grija bunicilor, familii în plasament etc	16
5	număr copii în cazul cărora au loc de muncă ambii părinți	442
6	număr copii în cazul cărora are loc de muncă doar tatăl	57
7	număr copii în cazul cărora are loc de muncă doar mama	9
8	număr copii în cazul cărora nu au loc de muncă nici unul dintre părinți	85*

(*cu privire la grupa combinată care funcționează în cadrul Școlii Gimnaziale nr.4, structură a Școlii Gimnaziale Liviu Rebreanu Comănești, toți cei 25 de copii înscriși aici provin din familii în care nici un părinte nu are loc de muncă și toți sunt de etnie roma).

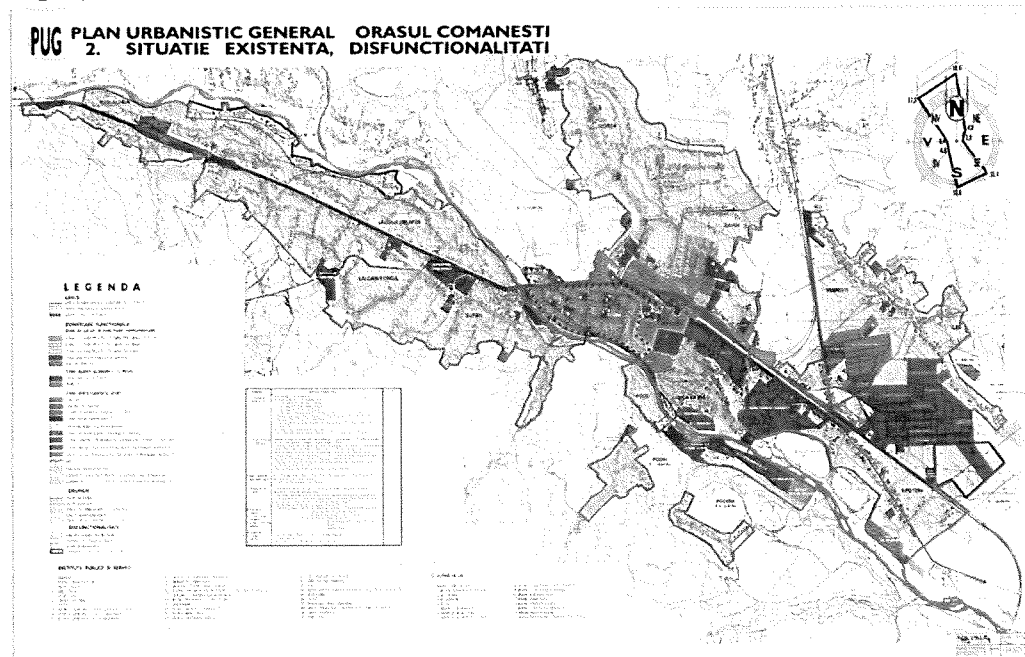
Pentru familiile monoparentale, cu copii aflați în grija bunicilor și respectiv cu unul dintre părinți sau ambii fără loc de muncă se impun, de asemenea, servicii de consiliere și sprijin adecvate, atât pe domeniul social cât și în domeniile sănătății și educației, iar strategia de dezvoltare a comunității ar trebui să facă referire explicită și la măsuri ce vizează categoriile dezavantajate, vulnerabile de familii cu copii de la naștere la 6 ani.

III.2 Date geografice

Județul Bacău se regăsește în regiunea istorică Moldova și se învecinează la nord cu jud. Neamț, în sud cu jud. Vrancea, la est cu jud. Vaslui și la vest cu jud. Harghita și jud. Covasna. De asemenea, județul Bacău face parte din Regiunea de Dezvoltare Nord Est, împreună cu județele Botoșani, Iași, Neamț, Suceava și Vaslui.

Orașul Comănești este situat în partea vestică a județului pe DN 12 A. Râul Trotuș străbate localitatea de la nord – vest spre sud – est, împărțind localitatea în două. Limita nordică a intravilanului în cartierul Lăloaia este adiacentă cu limita administrativă a comunei Asău, al cărui teritoriu se întinde până la râul Trotuș. La vest, urmărind formele de relief, limita administrativă coboară mult în sud și se învecinează cu comuna Asău. În partea sudică limita administrativă cu orașul Dărmănești este delimitată în mare parte de bazinul hidrografic al pârâului Lapoș. Limita administrativă cu orașul Dărmănești se extinde spre est traversând râul Trotuș și urcând pe culmile munților Berzunți. La est urmărind formele de relief ale culmilor domoale ale munților Berzunți, limita administrativă învecinează localitatea cu comuna Poduri. La nord se învecinează cu municipiul Moinești al cărui intravilan se suprapune parțial cu intravilanul orașului Comănești.

Ca mărime, orașul Comănești este de categoria IV, având o populație de peste 23.000 de locuitori într-un teritoriu administrativ de 6.387 ha din care, 1.168,10 intravilan și .5218,90 extravilan.

Așezarea administrativă a orașului Comănești se întinde pe circa 10 km în lungul văii râului Trotuș, pe segmentul mijlociu al acestuia. Dintre afluenții Trotușului, cel mai important, cu un bazin hidrografic de 24 kmp în arealul teritoriului administrativ, este Șupanul.

Poziția geografică a orașului Comănești, traversat de DN 12 A și calea ferată

construită de peste 100 de ani, îl include în circuitul de tranzit, prin pasul Ghimeș-Făget, făcându-se legătura Moldovei cu Transilvania.

În ce privește implicațiile caracteristicilor geografice asupra serviciilor de dezvoltare timpurie, acestea trebuie analizate și din perspectiva organizării transportului public local, a capacității acestuia de a asigura familiilor cu copii de la naștere la 6 ani accesul la serviciile de educație, sociale și de sănătate specifice dezvoltării timpurii.

Orașul Comănești se întinde pe o lungime de 12 km de la punctul PECO-ȘIPOTENI până la pod STRAJĂ, distanța măsurată pe străzile: Moldovei, Republicii (până la bariera CFR-oraș), Ștefan cel Mare, Dumbravei și Minerului, iar cartierele din componența orașului sunt amplasate de o parte și de alta a zonei prezentate mai sus, permițând astfel accesul facil al majorității populației la categoriile de servicii enunțate. Prima linie de transport public local de călători a fost PECO-ȘIPOTENI până la pod Staja, extinzându-se, ulterior, și în cartierul Vermești, din anul 2007.

Transportul public local de călători acoperă, pentru marea majoritate a populației, nevoile de deplasare ale familiilor către grădinițe și creșă, către Spitalul Orașenesc”Ioan Lascăr”, Dispensarul Policlinic cu 10 cabinete de specialitate și celelalte 16 cabinete medicale din oraș, către cele 9 farmacii, către SPAS care funcționează în cadrul Primăriei și celelalte instituții de asistență socială din Comănești, către parcurile și locurile de joacă existente, către ONG care asigură servicii de sprijin și terapii copiilor cu dizabilități și nevoi speciale (anexăm harta orașului Comănești, pentru o prezentare vizuală facilă a distribuției în teren a principalelor instituții și servicii pentru copilăria timpurie – *Anexa 8*).

Totuși, există și zone ale orașului neacoperite de transportul public local, precum cartierele Podei și Podina, situate în partea de sud a orașului. Pentru familiile din aceste cartiere, Accesul către instituțiile școlare se face cu microbuzele pe care UAT le-a pus la dispoziția școlilor și grădinițelor din oraș.

III.3 Context creat de pandemia COVID-19; impact asupra serviciilor pentru copilăria timpurie

În contextul actualei pandemii de COVID-19, populația din Comănești s-a confruntat cu o serie de probleme de ordin economic și social determinate de reducerea activității agenților economici și a instituțiilor publice, de reorganizarea activității serviciilor de sănătate, a serviciilor de asistență socială și a celor de educație. Din perspectiva familiilor cu copii de la naștere la 6 ani, toate familiile au fost afectate într-o anumită măsură, însă pentru familiile ai căror copii erau deja caracterizați de vulnerabilități multiple (copii care trăiesc în sărăcie, de etnie romă, copii ai căror părinți sunt plecați la muncă în străinătate, copiii cu dizabilități), accesul la servicii de calitate pentru copilăria timpurie a fost și mai mult redus în această perioadă.

Definirea contextului comunitar, a provocărilor specifice la nivel local și a principalelor bariere în accesarea serviciilor medicale, sociale, educaționale sunt absolut necesare pentru a putea propune soluțiile cele mai potrivite pentru depășirea acestora.

În ce privește **serviciile medicale**, declanșarea crizei COVID a afectat în special componenta serviciilor oferite în cadrul cabinetelor de medicină de familie și serviciile de asistență medicală oferite în creșă și grădinițe, servicii care în toată această perioadă au fost

suspendate, o dată cu închiderea instituțiilor de învățământ preșcolar și antepreșcolar, iar personalul medical a fost redistribuit către unități medicale de urgență.

Mutarea accentului către telemedicină a determinat reducerea accesului unor categorii importante de populație vulnerabilă la servicii, în special în cazul comunităților defavorizate și familiilor sărace care trăiesc în cartierele mai sărace, din zonele limitrofe.

Ca persoane resursă la nivelul comunității, alături de personalul medical, un efort semnificativ de sprijin în această perioadă a fost făcut de mediatorul sanitar. Acesta s-a implicat direct în menținerea legăturii familiilor cu medicii de familie și medicii specialiști, a asigurat consiliere și informare în această perioadă, s-a implicat în distribuirea în familii a materialelor sanitare, inclusiv a celor asigurate de UNICEF pentru familiile defavorizate (măști, mănuși, dezinfectanți), a derulat activități de educație comunitară privind sănătatea publică, prin vizite la domiciliu în condițiile respectării regulilor impuse.

Din punct de vedere **social**, criza generată de pandemia de Covid-19 a dus la creșterea incidenței cazurilor de violență domestică și la probleme economice (generate de disponibilizări, sau de lipsa resurselor financiare obținute din activitatea derulată ca zilieri în special de persoanele din zonele mai sărace, limitrofe) iar aceste fenomene au afectat și vor continua să afecteze viața familiilor cu copii de la naștere la 6 ani.

Cu privire la protecția socială asigurată prin Serviciul Public de Asistență Socială din cadrul Primăriei Comănești, în perioada de criză serviciile specifice și beneficiile sociale au continuat să fie asigurate prin: sprijinirea familiilor vulnerabile cu pachete alimentare și cu materiale de igienă și protecție, continuarea alocării de tichete sociale pentru preșcolari, acordarea alocațiilor de stat, acordarea indemnizației de creștere a copilului și în situația în care copilul a împlinit 2 ani, respectiv 3 ani în cazul copilului cu handicap, în perioada stării de urgență. Totuși, datorită limitării mobilității în teritoriu a lucrătorilor din domeniul asistenței sociale (asistenți sociali, asistenți medicali comunitari, lucrători sociali) și preluării cu prioritate a cazurilor în regim de urgență, în perioada de criză/alertă familiile sărace și foarte sărace au avut acces mai redus la serviciile de informare și consiliere oferite de asistenții sociali.

Și în această perioadă dificilă, voluntarii de la Crucea Roșie s-au implicat în susținerea comăneștenilor, au mers în comunitate împreună cu angajații SPAS și au distribuit alimente și dezinfectanți familiilor cu copii numeroși și asistaților sociali.

În ce privește accesul la **serviciile de educație**, transferul acestora în mediul online a dus la adâncirea inegalităților de acces al copiilor din familii defavorizate, care nu reușesc să asigure nici necesarul de echipamente tehnologice, nici nu au acces la internet sau dacă au acesta este precar și nu au nici competențele digitale necesare pentru a-și sprijini copiii preșcolari și a ține legătura cu educatoarele cu valorificarea resurselor IT. În mod special în cazul copiilor de vârstă preșcolară, transferul responsabilității de a gestiona învățarea online s-a făcut către părinți nepregătiți în prealabil pentru acest proces și care, adeseori, au competențe digitale limitate.

Principalele bariere identificate privind accesul la servicii de educație, în contextul pandemiei de COVID-19, sunt cele ce țin de lipsa accesului din rațiuni economice, mai exact de situația materială a familiei. În foarte multe cazuri, nivelul veniturilor familiilor nu permite prioritizarea achiziționării de echipamente și instrumente pentru utilizarea lor digitală, nici a

abonamentului la internet. Astfel, cu privire la resursele de tehnologie de care dispun familiile din Comănești, din baza de date pusă la dispoziție de ISJ Bacău reiese că dintr-un total de 932 de copii preșcolari pentru care s-a raportat această situație, 585 **nu au avut acces la internet / la un dispozitiv** (laptop, desktop, tabletă, telefon inteligent), ceea ce înseamnă că **62,9%** dintre copiii înscriși în grădinițele din Comănești nu au avut acces la învățarea online asigurată în această perioadă de cadrele specializate din grădinițe. Situația detaliată pe școli și grădinițe este următoarea:

Nr crt	Denumire unitate de învățământ - PJ	Denumire unitate arondată	număr copii preșcolari ptr care s-a raportat situația	nr copii FĂRĂ ACCES la internet	nr copii FĂRĂ ACCES la un dispozitiv (desktop, laptop, tabletă, telefon)
1	Centrul Școlar de Educație Incluzivă Nr 2 Comănești	Centrul Școlar de Educație Incluzivă Nr 2 Comănești	12	2	2
2	Colegiul Tehnic "D. Ghika" Comănești	Școala Gimnazială "Dimitrie Ghika" Comănești	19	0	0
3	Școala Gimnazială "Ciprian Porumbescu" Comănești	Școala Gimnazială "C. Porumbescu" Comănești	67	48	48
		Grădinița cu Program Prelungit "Crai Nou" Comănești	148	148	148
		Școala Primară Nr 6 Comănești	18	18	18
4	Școala Gimnazială "Costachi Ciocan" S. Comănești	Grădinița cu Program Normal Nr 5 Comănești	20	18	18
		Școala Primară 5 Biss	50	49	49
5	Școala Gimnazială "Liviu Rebreanu" Comănești	Școala Gimnazială "Liviu Rebreanu" Comănești	45	0	0
		Grădinița cu Program Prelungit "Dumbrava Minunata" Comănești	192	5	5
		Școala Gimnazială Nr 4 Comănești	25	17	17

Sursă de date: ISJ Bacău – birou informatizare; baza de date SIIR

Mediatorul școlar a sprijinit în această perioadă păstrarea contactului dintre cadrele didactice și copiii din familiile defavorizate, care nu au acces la resurse IT, prin vizite în familii și distribuirea unor fișe de lucru și materiale educaționale, din partea școlilor. Același tip de sprijin fiind oferit familiilor și de către mare parte din personalul didactic din grădinițe.

Pentru a susține familiile în accesarea serviciilor online, la nivelul Primăriei Comănești s-a derulat proiectul *Internet gratuit*, în valoare de 15.000 euro, cu focalizare pe familiile care nu au posibilitatea accesării resurselor de informare online din cauza lipsei accesului la internet.

Cu privire la specificul educației online, aceasta poate suplina doar într-o oarecare măsură nevoile copiilor care nu au acces la aceste servicii, mai ales în cazul copiilor de vârstă preșcolară, unde contextul de comunicare și de relaționare oferit de grupa de grădiniță este extrem de important pentru dezvoltarea cognitivă și socio-emoțională a acestora. Astfel încât putem considera că, inclusiv copii care au avut sprijin din partea familiilor pentru a desfășura activități de educație prin comunicare online cu educatoarele, măsura în care aceste activități au susținut dezvoltarea cognitivă și socio-emoțională a copiilor nu a fost una corespunzătoare, iar efectele vor fi resimțite o dată cu reluarea programului în grădinițe.

La nivel de creșă, singurele servicii care s-au oferit familiilor în această perioadă au fost cele de educație, personalul specializat pe servicii de educație a ținut legătura online cu familiile (cu 10 din 40 de familii, care aveau acces la resursele necesare pentru acest tip de comunicare), trimițându-le materiale de informare, filme, materiale de sprijin pentru stimularea și susținerea dezvoltării copiilor antepreșcolari.

Închiderea instituțiilor ECEC (creșe, grădinițe, școli, centre de zi, afterschool) pe perioada de criză și alertă, a însemnat o foarte mare provocare pentru familii, deoarece părinții trebuiau să se prezinte în continuare la locurile de muncă, fiind astfel obligați să își ia, în completarea zilelor libere asigurate prin Legea 19/2020, concedii medicale sau concedii fără plată pentru a-și putea îngriji copiii preșcolari și antepreșcolari.

De asemenea, copiii ai căror părinți sunt plecați la muncă în străinătate nu au putut accesa resursele de învățare online, întrucât bunicii în grija cărora se află nu dețin, în marea lor majoritate, cunoștințele și abilitățile necesare pentru a-i îndruma pe copii și a le oferi suport în activitățile educaționale de la distanță.

O altă provocare în domeniul educațional a reprezentat-o numărul oarecum limitat de cadre didactice care au propus copiilor învățarea online sau la distanță, fie din cauza competențelor limitate în domeniul învățării asistate de resursele IT, fie din cauza lipsei resurselor educaționale online adecvate educației timpurii care să răspundă noului curriculum.

În ce privește **serviciile complementare**, pe perioada pandemiei la nivelul orașului Comănești au continuat să fie oferite o serie de activități în sistem online adresate familiilor cu copii de la naștere la 6 ani, în special asigurate de Biblioteca Orășenească. Astfel, ludoteca organizată în cadrul Bibliotecii Orășenești a oferit familiilor acces la povești online pentru preșcolari și antepreșcolari, acces la transmisiuni video din grădini zoologice, vizitarea online a unor muzee și alte conținuturi adaptate vârstei copiilor, pentru a suplina accesul la diversele activități organizate în mod obișnuit în ludotecă (s-a valorificat adresa de facebook a bibliotecii, dar și grupul de facebook al orașului, creat și gestionat de coordonatorul Bibliotecii Orășenești și membru în echipa proiectului, grup cu un număr foarte mare de membrii la nivelul comunității Comănești, inclusiv familii cu copii de 0-6 ani, și cu o activitate foarte intensă, o sursă de informare valoroasă la nivelul comunității). Concursul de desene adresat preșcolarilor, organizat în această perioadă tot pe grupul de facebook al orașului, a înregistrat câteva mii de vizualizări și foarte multe participări din partea familiilor și copiilor din Comănești, de vârstă preșcolară.

Față de provocările lansate de perioada pandemiei, și în raport cu schimbări obligatorii care vor surveni la nivelul serviciilor oferite comunității în perioada următoare (după încheierea situației de criză și respectiv de alertă), s-au decantat noi priorități de intervenție la nivelul comunității Comănești, ținute spre asigurarea accesului la servicii de calitate a familiilor cu copii de la naștere la 6 ani:

- sprijinirea familiilor pentru achiziționarea de mijloace necesare comunicării IT;
- campanii de informare a familiilor privind pandemia și măsurile necesare a fi luate pentru păstrarea sănătății (în contextul în care numeroase familii insistă să fie cât mai repede redeschisă creșa);
- susținerea financiară a familiilor, dată fiind criza economică ce va urma crizei din sănătate;
- asistență asigurată părinților care se reîntorc la locurile de muncă dar nu au în grija cui să își lase copiii.

III.4 Demersuri premergătoare, la nivelul comunității

La nivelul UAT, Orașul Comănești au fost depuse și implementate proiecte cu finanțare europeană pe toate domeniile de activitate, proiecte care au venit în sprijinul copiilor și al părinților din comunitate, chiar dacă indirect, astfel:

- ✓ Proiectul “Eficientizarea energetică a clădirilor publice – Școala nr. 6 Vermești - Județul Bacău, Orașul Comănești, str. Cireșoia nr. 66” (proiect aflat în faza de implementare);
- ✓ Proiectul “Eficientizarea energetică a clădirilor publice – Spitalul Orășenesc „IOAN LASCĂR”, - Județul Bacău, Orașul COMĂNEȘTI, strada Vasile Alecsandri, nr.1 (proiect aflat în faza de implementare);
- ✓ Proiectul “Centrul European de Informare Europe Direct Comănești “ (proiect aflat în faza de implementare);
- ✓ Proiectul “Asfaltare și amenajare parcări pe străzile Șupanului, Codrului, Muntelui și Fundătura Șoimului (proiect aflat în faza de implementare);
- ✓ **Amenajare și dotare spații de joacă – investiție în derulare**

Proiectul celor patru spații de joacă a fost implementat în perioada octombrie – noiembrie 2019, cu fonduri de la bugetul local. Cele patru spații de joacă sunt amplasate după cum urmează:

- spațiul de joacă din proximitatea bl 23, strada Gării, cartier Zăvoi;
- spațiul de joacă din incinta blocurilor de pe str. Aleea Parcului (Groapa cu Lei).
- spațiul de joacă de pe str Gârlei (în apropiere de vechiul sediu FISC);
- spațiul de joacă din incinta blocurilor de pe str. Ștefan cel Mare.
- ✓ Proiect “Amenajare grup sanitar în incinta Școlii nr.4 arondată Școlii „Liviu Rebreanu” Comănești” - investiție în derulare;
- ✓ Proiectul “Abordarea integrată a măsurilor de regenerare urbană în vederea creșterii calității vieții, în orașul Comănești, județul Bacău “ prin:
 - reabilitare, modernizare și extindere Clădire Căminul 6, strada Liceului, nr. 6 (Asociația Robert Cole);

- reabilitare, modernizare, extindere și dotare a Școlii Gimnaziale Costache S. Ciocan și a grădiniței de pe strada Libertății, nr. 102;
- modernizare infrastructură stradală prin asfaltarea străzilor: Str. Păcii, Str. Libertății, Str. Gh. Lazăr, Str. Câmpului, Str. Liceului, Str. Sublăloaia (proiect aflat în faza de evaluare);
- ✓ Proiectul “*Implementarea măsurilor integrate de dezvoltare urbană durabilă și creșterea calității vieții în orașul Comănești, județul Bacău*” prin:
 - construire Sală Sport aferentă Școlii Gimnaziale Costache S. Ciocan de pe str. Petru Rareș, nr.45 (fostă nr.26);
 - reabilitarea, modernizarea, extinderea și dotarea Școlii Gimnaziale Costache S. Ciocan de pe strada Minerului;
 - reabilitare, modernizare, extindere și dotarea Școlii Gimnaziale Costache S. Ciocan de pe str. Cuza Voda, nr 5B;
 - modernizare infrastructură stradală prin asfaltarea străzilor: Str. Pr. Valea Poienii, Str. Ghe. Asachi, Str. Oituz, Str. Corobanu, Str. Lapoș, Str. Mioriței (proiect aflat în faza de evaluare);
- ✓ Proiectul “*Reabilitare, modernizare, dezvoltarea și echiparea infrastructurii educaționale la Școala Ciprian Porumbescu din orașul Comănești*” (proiect aflat în faza de evaluare);
- ✓ Proiectul “*Reabilitarea, modernizarea, dezvoltarea și echiparea infrastructurii educaționale la Școala „Liviu Rebreanu” Comănești și la structura arondată Școala nr.4 Comănești*” (proiect aflat în faza de evaluare);
- ✓ Proiectul “*Reabilitare și extindere rețea de apă potabilă, înființare rețea de canalizare și conectarea acesteia la rețeaua orășenească pentru cartierele Șupan. Lăloaia Stângă, Lăloaia Dreaptă și Sublăloaia*” (proiect aflat în faza de evaluare);
- ✓ Proiectul “*Consolidare, reabilitare, modernizare și dotare Casa de Cultură – CLUBUL 1 MAI COMANESTI*” (proiect aflat în faza de evaluare);
- ✓ Proiectul “*Construire Sala de sport și amenajare teren de sport la Colegiul Tehnic D Ghika Comănești*” (proiect aflat în faza de evaluare);
- ✓ Proiectul “*Eficientizarea energetică a clădirilor publice – Creșa Comanesti*” (proiect finalizat);
- ✓ Proiectul “*Construirea unei baze sportive noi în zona periurbană Vermești, orașul Comănești*” (proiect aflat în faza de evaluare);
- ✓ Proiectul “*Pentru o viață mai bună în comunitatea noastră*” - construirea unei băi publice și o spălătorie pentru o comunitatea de romi Carpați (proiect finalizat);
- ✓ Campanii de promovarea sănătății desfășurate în comunitatea de romi Carpați, la sediul punctului medical Carpați, distribuire produse de igienă personală (în derulare);
- ✓ Proiectul Centrului social de urgență pentru persoanele fără adăpost – Casa Mazdrac, cartier Șupan, oraș Comănești pentru persoanele sau familiile cu sau fără copii care au nevoie de un adăpost și vor fi adăpostiți pe o perioadă temporară. Prin crearea acestui centru oamenii fără adăpost vor fi cazați și vor primi o masă caldă pe zi până la soluționarea problemelor (proiect finalizat).

Așadar, la nivelul orașului Comănești sunt în derulare numeroase proiecte care sunt focusate și contribuie la creșterea calității vieții copiilor mici și foarte mici și a familiilor

acestora, proiecte care privesc în egală măsură fie creșterea calității serviciilor de educație prin investiții în grădinițe și creșă, precum și dezvoltarea serviciilor de sănătate și sociale, în special cu adresare către cartierele mai sărace, limitrofe (Lăloaia, Sublăloaia, Șupan), dar și amenajarea și dotarea unor spații de joacă la care să aibă acces toții copiii din comunitate și familiile acestora.

III.5 Fundamentul juridic pentru serviciile de educație și îngrijire în copilăria timpurie, la nivel național și internațional

Bazându-se pe o legislație similară cu cea a Uniunii Europene și pe tendințele internaționale în domeniu, protecția copiilor în ansamblu și sistemul de educație și îngrijire timpurie promovează după anul 1990 centrarea pe copil și valorile cheie democratice din societate (Ulrich, 2012, UNICEF, 2015). Interesul superior al copilului a devenit astfel baza sistemului de educație și îngrijire timpurie.

Acest domeniu al educației timpurii a fost caracterizat în România, ca de altfel în multe alte state europene, de separarea diferențiată a structurilor decizionale pe domeniile educație, sănătate, protecție socială, neexistând o abordare integrată a acestor servicii.

În ce privește legislația care acoperă sectorul educație, în prezent există reglementări numeroase care fac referire la :

- organizarea și funcționarea unităților de învățământ;
- proiectarea, planificarea, implementarea și evaluarea actului didactic;
- organizarea și desfășurarea activităților opționale/extracurriculare/extrășcolare;
- formarea, dezvoltarea și activitatea personalului didactic din învățământul preșcolar;
- statutul cadrului didactic (salarizare, concedii etc.);
- protecția, drepturile și sănătatea copilului;
- strategii naționale și internaționale.

(atașăm în acest sens *Anexa 9– fundament juridic pentru copilăria timpurie*).

III.6 Programe și servicii de educație și îngrijire în copilăria timpurie, existente în orașul Comănești

III.6.a Vedere de ansamblu asupra programelor și serviciilor existente

Principalele servicii și programe existente la nivelul orașului Comănești, de care beneficiază familiile cu copii având vârste de la naștere la 6 ani sunt:

SĂNĂTATE	<ul style="list-style-type: none"> ➤ unități sanitare destinate ocrotirii sănătății, grupate într-un complex unde funcționează Spitalul Orășenesc”Ioan Lascăr”, Dispensarul Policlinic cu 10 cabinete de specialitate și stația de salvare; ➤ 16 cabinete medicale (dintre care 8 CMIF), 9 farmacii și 5 laboratoare tehnico-dentare; ➤ 3 complexe medicale cu laboratoare de analiză; ➤ 1 mediator sanitar și 1 asistent medical comunitar, angajați la nivelul Primăriei; ➤ 1 medic școlar specialist, 1 medic stomatolog și 9 asistente
-----------------	---

	<p>medicale care deserveșc cele 4 școli în cadrul cărora funcționează 13 grupe de grădiniță cu program normal și 12 grupe cu program prelungit (607 copii înscriși în 2019-2020);</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ 1 asistentă șef secție și 6 asistente medicale care deserveșc Creșa nr. 1 Comănești.
EDUCAȚIE	<ul style="list-style-type: none"> ➤ grădinițe de stat (25 de grupe de copii – detalieri în tabel alăturat), în care activitățile de educație sunt susținute de 35 de profesori pentru învățământul preșcolar; ➤ servicii de consiliere și asistență psihopedagogică oferite copiilor, cadrelor didactice și părinților – 4 consilieri școlari deserveșc cele 4 școli din Comănești, inclusiv nivelul preșcolar; ➤ servicii de diagnosticare și terapie logopedică, la care apelează preponderent familiile cu copii începând de la vârsta de 5 ani care prezintă tulburări de vorbire (1 profesor logoped care deservește toate unitățile din învățământ din Comănești); ➤ Creșa nr. 1 Comănești, care are 24 de persoane angajate (1 asistentă șef secție, 1 educator puericultor, 1 spălătoreasă, 6 asistente medicale, 2 bucătari, 10 infirmiere, 1 administrator, 2 îngrijitori) și deservește 3 grupe de antepreșcolari (cu 48 de copii înscriși în 2019-2020) ➤ Clubul Copiilor Comănești (cercurile de dans modern și respectiv muzică au și beneficiari copii preșcolari, în medie 7 copii/an); ➤ Servicii de kinetoterapie pentru copii cu dizabilități motorii ce funcționează în incinta CSEI nr. 2 Comănești.
SOCIAL	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Servicii asigurate prin SPAS Comănești din cadrul Primăriei; ➤ 1 mediator școlar, angajat al CJRAE Bacău; ➤ Centrul pentru copilul cu handicap sever "Lumina"; ➤ Complexul de Servicii Comunitare nr.5; ➤ Centrul de zi pentru copii cu nevoi speciale "Robert Cole"; ➤ Centrul de Îngrijire și Asistență Medicală ; ➤ Centru de Îngrijire și Asistență a persoanelor cu Dizabilități.
SERVICII COMPLEMENTARE	<ul style="list-style-type: none"> ➤ locuri de joacă publice la care au acces și familiile cu copii de la naștere la 6 ani (cartierul Zăvoi, centrul orașului, spații special amenajate în zona locuințelor, din care patru spații de joacă nou înființate în octombrie – noiembrie 2019); ➤ activități sportive, recreative, de dezvoltare personală organizate de cluburi, asociații și organizații care funcționează la nivel local, contra cost sau oferite gratuit, cu sprijinul unor voluntari ; ➤ Biblioteca Orășenească Comănești.

Învățământ de stat, nivel preșcolar:

Denumirea unitatii de invatamant/structură arondată, cu nivel preșcolar	total gradinita cu program normal		total gradinita cu program prelungit		total gradinita	
	nr. grupe	nr. copii	nr. grupe	nr. copii	nr. grupe	nr. copii
TOTAL	13	249	12	358	25	607
COLEGIUL TEHNIC "DIMITRIE GHICA" COMĂNEȘTI	1	20	0	0	1	20
SCOALA GIMNAZIALA "DIMITRIE GHICA" COMANESTI	1	20	0	0	1	20
ȘCOALA GIMNAZIALĂ "CIPRIAN PORUMBESCU" COMĂNEȘTI	4	87	5	151	9	238
GRADINITA CU PROGRAM PRELUNGIT "CRAI NOU" COMANESTI	0	0	5	151	5	151
ȘCOALA GIMNAZIALĂ "CIPRIAN PORUMBESCU" COMĂNEȘTI	3	71	0	0	3	71
SCOALA PRIMARA NR 6 COMANESTI	1	16	0	0	1	16
ȘCOALA GIMNAZIALĂ "COSTACHI S. CIOCAN" COMĂNEȘTI	5	72	0	0	5	72
GRADINITA CU PROGRAM NORMAL NR 5 COMANESTI	1	22	0	0	1	22
ȘCOALA GIMNAZIALĂ "COSTACHI S. CIOCAN" COMĂNEȘTI	0	0	0	0	0	0
SCOALA PRIMARA 5 BISS	4	50	0	0	4	50
ȘCOALA GIMNAZIALĂ "LIVIU REBREANU" COMĂNEȘTI	3	70	7	207	10	277
GRADINITA CU PROGRAM PRELUNGIT "DUMBRAVA MINUNATA" COMANESTI	0	0	7	207	7	207
ȘCOALA GIMNAZIALĂ "LIVIU REBREANU" COMĂNEȘTI	2	45	0	0	2	45
SCOALA GIMNAZIALA NR 4 COMANESTI	1	25	0	0	1	25

III.6.b Descrierea programelor și serviciilor

➤ domeniul sănătate

SERVICII ȘI PROGRAME MEDICALE	<ul style="list-style-type: none"> ➤ consultații oferite de medicii pediatri, de personalul medical din cabinetele școlare și din creșă, personalul medical din cabinetele de medicină de familie, personalul din cadrul spitalului (finanțare de stat) și din cabinetele medicale particulare (servicii contracost); ➤ consiliere privind sănătatea mamei și a copilului (prenatal și postnatal) oferită în spital, prin cabinetele medicale ale medicilor de familie dar și de către mediatorul sanitar angajat la nivelul Primăriei, în cadrul vizitelor la domiciliu (servicii gratuite, finanțare de stat); ➤ informare privind programele de sănătate, campanii de vaccinare, campanii de promovare a alimentației sănătoase, a alăptării etc. (realizate de mediatorul sanitar din cadrul Primăriei, de cadrele didactice și medicale din grădinițe în colaborare cu personal de la DSP și cadrele medicale din cabinetele de medicina familiei); ➤ servicii oferite gratuit de Asociația Robert Cole Comănești prin Centrul de zi pentru copii cu dizabilități: servicii de recuperare, servicii educaționale pentru 6 clase cu 12 profesori educatori, servicii de consiliere și terapie (psihodiagnoză și consiliere, educație polisenzorială, terapie psihomotrică, logopedie, terapie cognitivă, terapie socio – afectivă și comportamentală, kinetoterapie, terapie ocupațională, ludoterapie). În plus, pe perioada de vară Asociația "Robert Cole" are activități de vacanță timp de o săptămână pentru copiii și tinerii cu dizabilități; aceste activități includ deplasări către diferite locații din jurul orașului Comănești, jocuri în aer liber și ateliere desfășurate pe activități specifice.
Grup țintă	<ul style="list-style-type: none"> ➤ copii de la naștere la 6 ani și părinții lor; ➤ 21 de copii cu vârste de la 2 la 6 ani, cu dizabilități, tulburări emoționale, de limbaj (2 sunt de etnie roma, cu asistent maternal) beneficiari în 2019.
Acoperire geografică, acces (orar de funcționare,	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Din punct de vedere al acoperirii geografice, serviciile medicale asigurate prin Cabinetul de medicină școlară sunt accesibile tuturor familiilor, fiind oferite la nivelul

<p>specialiști disponibili)</p>	<p>fiecărei școli/grădinițe. Toate celelalte servicii medicale, amplasate în special în zona centrală a orașului (precum Spitalul, Dispensarul Policlinic, laboratoare de analize) pot fi accesate de toate familiile, indiferent de amplasarea geografică, cu valorificarea transportului public. Farmaciile sunt distribuite astfel încât să deservească zone diferite de pe raza orașului, inclusiv cartierele mărginașe. Cabinetele medicilor de familie și ale medicilor pediatri sunt bine dotate și sunt amplasate în zone ușor accesibile pentru beneficiari. Serviciile oferite de Asociația Robert Cole Comănești prin Centrul de zi pentru copii cu dizabilități sunt accesabile de către familiile beneficiare, copiii fiind preluați de la locuințele lor de către mașina centrului, aduși la centru și apoi conduși acasă după terminarea activităților.</p> <p>➤ Specialiștii care oferă servicii de sănătate la nivelul comunității sunt:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ 1 medic școlar specialist, 1 medic stomatolog și 9 asistente medicale care deservește cele 4 școli în cadrul cărora funcționează 26 grupe de copii; ○ 1 asistentă șef secție și 6 asistente medicale care deservește Creșa nr. 1 Comănești, ○ medici de familie și asistenți medicali care deservește cele 8 CMIF; ○ personalul medical care lucrează în cadrul Dispensarului Policlinic cu 10 cabinete de specialitate și la stația de salvare; ○ medici și asistente medicale care oferă servicii în cadrul Spitalului Orășenesc; ○ personalul care deservește cele 9 farmacii și 5 laboratoare tehnico-dentare; ○ personalul angajat în cele 3 complexe medicale cu laboratoare de analiză; ○ 1 mediator sanitar și 1 asistent medical comunitar, angajați la nivelul Primăriei. <p>Asociația Robert Cole Comănești prin Centrul de zi pentru copii cu dizabilități are ca specialiști profesori educatori, logopezi, kinetoterapeuți, psihologi.</p>
<p>Pregătirea personalului</p>	<p>Personalul din sănătate este calificat și participă periodic la programe de dezvoltare profesională specifice obligatorii dar și de dezvoltare în carieră.</p>
<p>Monitorizarea/ evaluarea calității serviciilor</p>	<p>Monitorizarea și evaluarea serviciilor se face pe plan intern, prin metodologii și proceduri proprii, dar și extern, de către instituțiile supraordonate.</p>
<p>Grad de satisfacție a părinților beneficiari (* conform datelor culese prin chestionare și focus grupuri)</p>	<p>➤ părinții consideră că aceste servicii nu sunt dimensionate corespunzător nevoilor existente, atât din punct de vedere al numărului de cadre medicale, al paletelor de specializări pe care acestea le acoperă, dar și din punct de vedere al orarului în care pot fi accesate aceste servicii;</p>

Centrul pentru Educație și Dezvoltare Profesională
Step by Step

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NATIONALE

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ părinții apreciază disponibilitatea cadrelor medicale, ca atitudine pe care acestea o manifestă în abordarea problemelor de sănătate ale familiilor și copiilor; apreciază că se simt bine tratați și în mod egal cu ceilalți beneficiari din comunitate, fără discriminări legate de statut socio-economic, sau apartenență de gen, sex, religie; ➤ părinții consideră absolut necesar a fi dezvoltate o serie dintre serviciile de sănătate, insuficiente la nivelul comunității, precum: cabinete stomatologice, laboratoare de analize medicale, centru medical pentru copii.
--	--

➤ **domeniul social**

<p>SERVICII ȘI PROGRAME SOCIALE</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ servicii de informare, consiliere și referire pentru mame și tați privind serviciile sociale de care pot beneficia, servicii oferite de angajații SPAS; ➤ asigurarea măsurilor de protecție pentru copii (asistent maternal, plasament, modul maternal, tutelă); ➤ ajutor social asigurat familiilor care au nevoie de acesta (venit minim garantat, alocație de sprijin familial, alocație pentru familie monoparentală, ajutor de încălzire, ajutor de urgență etc); ➤ programe guvernamentale, pentru susținerea familiilor (<i>“Fiecare copil in grădiniță”</i> prin care se asigură tichete pentru copii din familii vulnerabile; <i>“Lapte si Corn”</i> program guvernamental de hrană adresat școlărilor dar și copiilor din grădinițe, de la grupele cu program normal).
<p>Grup țintă</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ toate familiile cu copii de la 3 la 6 ani au la dispoziție, în măsura nevoii exprimate/ identificate, servicii de informare, consiliere, referire oferite de SPAS) ➤ 9 copii cu vârste între 6 și 2 ani au beneficiat de măsuri de protecție în anul 2019; ➤ copiii din familii vulnerabile beneficiază de ajutor social acordat familiilor; ➤ toți copiii din grădinițele cu program normal din Comănești beneficiază de programe de sprijin guvernamentale.
<p>Acoperire geografică, acces (orar de funcționare, specialiști disponibili)</p>	<p>Din punct de vedere al acoperirii geografice, toate familiile, indiferent de zona de rezidență, au acces la aceste servicii. Personalul din cadrul SPAS - compartimentul consiliere și servicii sociale realizează vizite pe teren în întreaga comunitate pentru a</p>

	<p>identifica familiile aflate în dificultate și cauzele care au generat situațiile de risc sau excluziune socială; iar familiile pot accesa, la rândul lor, serviciile de informare și consiliere și la sediul Primăriei. De asemenea, personalul din cadrul SPAS - Compartimentul protecția copilului și prevenirea situațiilor ce pun în pericol securitatea și dezvoltarea copilului deservește întreaga comunitate, realizând evaluări și monitorizări în toate cartierele orașului. Programele guvernamentale pentru susținerea familiilor “<i>Fiecare copil în grădiniță</i>” și “<i>Lapte și Corn</i>” sunt accesibile tuturor copiilor înscriși în grădinițe.</p> <p>Serviciile și programele sociale și programul de funcționare al acestora sunt făcute publice la nivelul comunității prin afișarea informațiilor pe site-ul Primăriei, prin informări la domiciliu realizate de angajații SPAS, prin mass-media locală.</p> <p>La nivelul SPAS Comănești sunt angajate 22 persoane, dintre care 5 lucrează direct și deservește și familiile cu copii de la naștere la 6 ani (personalul de la Compartiment consiliere, servicii sociale; Compartiment proiecte, dezvoltare socială, combaterea sărăciei și excluziunii sociale; Compartiment protecția copilului).</p>
<p>Pregătirea personalului</p>	<p>Angajații SPAS beneficiază de cursuri de formare profesională continuă, acreditate de Ministerul Muncii, precum și de programe de dezvoltare în carieră.</p>
<p>Monitorizarea/ evaluarea calității serviciilor</p>	<p>Evaluare internă, coordonată la nivelul Primăriei Comănești.</p>
<p>Grad de satisfacție a părinților beneficiari</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ marea majoritate a părinților manifestă încredere față de personalul din asistență socială la care apelează pentru ei și copiii lor, apreciind seriozitatea acestora, disponibilitatea, tratamentul egal, nondiscriminator; ➤ este apreciată de marea majoritate a părinților păstrarea confidențialității asupra problemelor pe care le întâmpină familiile, precum și păstrarea legăturii strânse cu familia pe timpul acordării serviciilor dar și după aceea; ➤ sunt considerate prea birocratice demersurile necesare pentru acordarea diferitelor servicii de sprijin social.

Centrul pentru Educație și Dezvoltare Profesională
Step by Step

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NATIONALE

➤ domeniul educație

SERVICII ȘI PROGRAME DE EDUCAȚIE	<p>A. educație formală asigurată prin instituții de stat:</p> <ul style="list-style-type: none">➤ 1 creșă cu 3 grupe de copii, aproximativ 48 copii antepreșcolari;➤ 4 școli cu nivel preșcolar inclus, cu 25 de grupe, respectiv 607 preșcolari în anul școlar 2019-2020. <p>B. educație non-formală și informală, asigurată de alte instituții, organizații, adesea în parteneriat cu școlile/grădinițele din Comănești (servicii gratuite):</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Biblioteca Orașului Comănești oferă servicii de educație non-formală prin activități organizate de bibliotecar, împreună cu cadrele didactice din grădinițe și cu voluntari (vizionări de filme, ore de lectură în grup, expoziții cu diverse produse lucrate de copii, mici spectacole cu și despre copii, reprezentații de teatru, etc.) Dintre partenerii locali, cei cu care se implică în organizarea de evenimente mai ample și activități destinate copiilor, inclusiv celor de vârstă preșcolară, sunt: Asociația Robot Cole, Asociația Libra, Lions Club Comănești, Europe Direct Valea Troțușului – Comănești, Clubul Elevilor Comănești. În spațiul și cu sprijinul personalului de la Biblioteca Orășenească școlile organizează, pe parcursul anului școlar, foarte multe activități educative adresate copiilor din grădinițe.➤ Parohia Sfântul Ștefan din Comănești organizează activități de educație aderate copiilor și familiilor cu copii școlari și preșcolari, în cadrul Școlii de vară, în parteneriat cu grădinițele, cu Biblioteca Orășenească și alte instituții și organizații locale (activități de pictură, jocuri sportive, jocuri distractive, drumeții, educație cultural religioasă, de igiena, activități de relaționare și comunicare).➤ Asociația Libra – UK organizează anual activități de tip școala de vară, la care participă și familii cu copii de la naștere la 6 ani, în parteneriat cu școlile și Primăria.➤ Centrul Școlar de Educație Incluzivă Nr. 2 Comănești derulează anual proiectul de voluntariat <i>Școala de Vară comăneșteană</i>, care oferă copiilor excursii prin țară, activități ocupaționale, activități ludice, activități sportive.➤ activități de formare, educative, sportive și de recreere oferite contra cost de Centrul de Agreement AMD Ștefan Orheanu, Tennis Club Comănești.➤ activități educativ-recreative în locuri de joacă închise private: <i>Kinder Club</i> (în centrul orașului); <i>Lumea copiilor</i> (lângă gara Comănești).
---	--

Centrul pentru Educație și
Dezvoltare Profesională
Step by Step

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NATIONALE

<p>Grup țintă</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ 48 copii antepreșcolari și 607 copii preșcolari (beneficiază de educație în grădinițele de stat și la Creșa nr 1); ➤ copii preșcolari din Comănești și din zonele limitrofe, împreună cu părinții (beneficiază de activitățile de educație nonformală și informală); ➤ copii cu dizabilități și copiii de etnie rroma sunt beneficiari ai activităților oferite prin Școala de Vară comăneșteană, organizat de Centrul Școlar de Educație Incluzivă Nr. 2 Comănești, în care voluntarii sunt elevi de la școlile și liceele din Comănești.
<p>Acoperire geografică, acces (ore de funcționare, specialiști disponibili)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ grădinițele au program de funcționare 7:00 - 12:00 pentru unitățile cu program normal și respectiv 7:00 - 18:00 pentru unitățile cu program prelungit; creșa are program săptămânal; ➤ locațiile sunt relativ ușor accesibile, grădinițele sunt amplasate în apropierea școlilor și deservesc inclusiv cartierele limitrofe (Lăloaia, Sublăloaia, Șupan, Leorda, Zăvoi, Vermești, Șipote), iar pentru familiile din cartierele Podei și Podina, situate în partea de sud a orașului, sunt puse la dispoziție de către UAT Comănești microbuzele școlare pentru transportul copiilor către școli și grădinițe; ➤ numărul de cadre didactice care deservesc grădinițele este suficient ca număr și calificat, însă Creșa nr 1 Comănești are angajat doar un singur educator – puericultor, iar personalul de îngrijire nu are pregătire în domeniul educației copiilor de la naștere la 3 ani.
<p>Pregătirea personalului</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ personalul didactic din grădinițe este 100 % personal calificat (36 profesori pentru învățământul preșcolar, care deservesc 10 grupe cu program normal și 13 grupe cu program prelungit); ➤ în cadrul Creșei există o singură persoană cu specializarea educator puericultor. Serviciile de educație și îngrijire sunt asigurate, la nivelul Creșei nr 1 Comănești, de 1 educator-puericultor și 10 infirmiere care nu au însă nici un fel de pregătire în domeniul educațional cu excepția unui curs desfășurat în noiembrie 2019 în cadrul proiectului <i>România crește cu tine</i>; ➤ personalul din grădinițe beneficiază de cursuri de formare continuă oferite în principal prin CCD Bacău, dar accesează individual și alte cursuri organizate de instituții

	<p>acreditate, fiind obligate să își asigure 90 de credite profesionale o dată la 5 ani de activitate la catedră;</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ cadrele didactice din grădinițe parcurg perfecționările obligatorii prin grade didactice, perfecționarea continuă prin Comisii metodice de specialitate și prin Cercuri pedagogice.
Monitorizarea/ evaluarea calității serviciilor	<ul style="list-style-type: none"> ➤ monitorizare internă a calității, prin Comisia de Evaluare și Asigurare a Calității înființată la nivelul fiecăreia din cele 4 școli care au în subordine grădinițe/nivel preșcolar; ➤ monitorizare externă realizată de ISJ și ARACIP.
Grad de satisfacție a părinților beneficiari	<ul style="list-style-type: none"> ➤ părinții apreciază importanța deosebită a activităților instructiv - educative oferite copiilor și sprijinul pe care aceștia îl primesc în educație, urmat de pregătirea profesională, amabilitatea și profesionalismul cadrelor didactice din grădinițe și a personalului de îngrijire și medical; ➤ părinții au exprimat nevoia creșterii numărului de locuri în grădinițe, în regim de program prelungit; ➤ nu există cursuri de educație parentală, care să îi ajute pe părinți în cunoașterea stadiilor dezvoltării în copilăria timpurie și a modalităților concrete de sprijin al propriilor copii în creștere și dezvoltare.

Centrul pentru Educație și
Dezvoltare Profesională
Step by Step

MINISTERUL
EDUCAȚIEI
NATIONALE

Aspecte calitative privind serviciile oferite familiilor și copiilor cu vârste de la naștere la 6 ani, desprinse din analiza de nevoi

Pentru realizarea unei analize calitative asupra serviciilor de care beneficiază familiile cu copii de la naștere la 6 ani, echipa de proiect a elaborat o serie de instrumente pentru sondarea opiniei acestora (prezentate în capitolul II al prezentului Raport) și a prelucrat rezultatele obținute (atașate ca anexe la prezentul Raport), iar principalele aspecte calitative desprinse, pe categorii de servicii, sunt următoarele:

A. serviciile de sănătate

Peste 60% dintre părinți solicită des și foarte des servicii de informare și consultații privind starea de sănătate a copiilor, adresându-se cu prioritate medicilor de familie (66%) și medicilor specialiști (58%) și în mult mai mică măsură doar farmaciștilor sau unor persoane neavizate, ca de exemplu rudelor.

Cu privire la încrederea părinților față de cadrele medicale, un procent relativ mare dintre respondenți au declarat că sunt indeciși (55.26%) și respectiv de acord (21.05%) cu faptul că se pot baza pe cadrele medicale atunci când au nevoie de serviciile lor. Această încredere parțială în capacitatea cadrelor medicale de la nivelul comunității de a interveni și a sprijini familiile în adresarea problemelor de sănătate ale copiilor este susținută și de răspunsurile la itemii care vizează aprecierea eficienței serviciilor de sănătate, la care 68% dintre respondenți sunt indeciși și de acord (indecis 21.05%, acord 47.37%). Aceste răspunsuri, corelate și cu cele înregistrate la itemul 5 (*Personalul medical la care apelez vorbește mult dar în realitate nu mă sprijină în rezolvarea problemelor de sănătate*), demonstrează **o încredere în capacitatea cadrelor medicale de a le satisface nevoile legate de sănătatea copiilor.**

Ca și disponibilitate a serviciilor medicale din comunitate, răspunsurile înregistrate demonstrează faptul că **părinții apreciază că aceste servicii nu acoperă nevoile existente**, atât **din punct de vedere al numărului de cadre medicale** (26,32% sunt indeciși și 44,74% dintre respondenți își exprimă dezacordul și față de afirmația că în comunitate sunt suficiente cadre medicale), dar și **din punct de vedere al orarului** în care pot fi accesate aceste servicii. Astfel, 36,84% sunt indeciși și alți 36,84% își exprimă dezacordul față de afirmația că orarul de funcționare este suficient pentru a-și rezolva problemele pe care le poate întâmpina un părinte. De asemenea, la itemul 9 – *Pot lua legătura în orice moment cu un cadrul medical ca re își desfășoară activitatea în comunitatea noastră*, un număr semnificativ de părinți își exprimă dezacordul (39,47%) sau sunt indeciși (18,42%). În raport cu specializările pe care le acoperă cadrele medicale din comunitate, o mare parte dintre respondenți (dezacord 26,32%) sau sunt indeciși (44,74%).

Dacă față de disponibilitatea serviciilor medicale, din perspectiva orarului de furnizare a acestora și a numărului cadrelor medicale existente, părinții își exprimă dezacordul sau sunt indeciși, în schimb aceștia **apreciază disponibilitatea ca atitudine pe care o manifestă cadrele medicale** în abordarea problemelor de sănătate ale familiilor și copiilor (44,74% indecis, 31,58 % acord), apreciază că se simt bine tratați (item 12 - indecis 57.89%, acord 13.16%) și în mod egal cu ceilalți beneficiari din comunitate (item 7 – 52.63%, acord), fără discriminări legate de status socio-economic, sau apartenență de gen, sex, religie .

Așadar, în ceea ce privește gradul de satisfacție al părinților față de serviciile medicale existente în comunitate, pe statistica detaliată mai sus, rezultă că părinții apreciază pozitiv aspectele ce țin de seriozitatea cadrelor medicale, de disponibilitatea și atitudinea nediscriminatorie în oferirea de servicii medicale specializate, însă apreciază că această categorie de servicii nu satisfac întru totul nevoile existente, din punct de vedere al orarului, programului disponibil, al numărului de cadre medicale și a paletei de specializări acoperite de aceștia.

Cu privire la cunoașterea serviciilor medicale care există în comunitate, cele enumerate de respondenți sunt: spitalul și ambulatoriul (90% dintre respondenți), medicina de familie (98%), cabinetele individuale particulare (40%), farmacii (3%). **Diversitatea foarte redusă a serviciilor** nominalizate de respondenți denotă o slabă cunoaștere și accesarea în număr redus a altor posibile servicii de sănătate, precum: cabinete stomatologice, laboratoare de analize medicale, centre medicale pentru copii. Cu atât mai mult cu cât acestea din urmă sunt menționate la un alt item ca servicii considerate necesare în comunitate (peste 60% dintre respondenți spun că **sunt necesare laboratoare de analize medicale**, cele existente fiind absolut insuficiente, precum și cabinete ORL și stomatologie – 24% și 26%).

În ce privește nevoia de intervenție în domeniul serviciilor de sănătate din comunitate, din răspunsurile părinților chestionați reiese că intervențiile necesare sunt pe zona **extinderii specializărilor acoperite de medici** (40.74%) dar și pe creșterea accesibilității acestor servicii, prin existența unui **număr mai mare de medici specialiști** 25.92%) și prin asigurarea unui **program mai flexibil** al medicilor (22.22%).

B. serviciile de asistență socială

În rândul respondenților, părinți ai unor copii cu vârste de la naștere la 6 ani, serviciile sociale oferite în cadrul Primăriei sunt de departe cele mai cunoscute dintre serviciile de asistență socială existente în comunitate (90% dintre respondenți), urmate de serviciile sociale din cadrul unităților medicale (37.5%). Datele corelează și cu răspunsurile la itemul următor, din care rezultă că toți respondenții au beneficiat, într-o anumită măsură, de o categorie de servicii din acest domeniu, fie că e vorba de susținere

financiară, fie de servicii de informare, consiliere sau referire către alte categorii de servicii și specialiști.

Marea majoritate a părinților manifestă **încredere față de personalul din asistență socială** la care apelează pentru ei și copiii lor, apreciind seriozitatea acestora (acord puternic 60%, acord 40%), apreciind faptul că simt că se pot baza pe ei (acord puternic 67,5%) și afirmă că ar recomanda prietenilor să apeleze la serviciile acestora în caz de nevoie (acord puternic 60%). De asemenea, părinții apreciază în mod deosebit **disponibilitatea personalului** din cadrul serviciilor sociale, ca atitudine față de familii (acord puternic 68%, acord 30%), precum și disponibilitatea serviciilor sociale și din punct de vedere al orarului /programului pus la dispoziția lor, a numărului de lucrători din asistența socială care le pot oferi servicii și a distanței de parcurs/accesibilității accesării serviciilor.

În egală măsură, părinții chestionați apreciază **eficiența furnizării serviciilor sociale**, considerând că acestea le-au fost de mare ajutor (acord puternic 67.5% și acord 27.5%) și le-au rezolvat problemele în cel mai scurt timp (acord puternic 60%, acord 40%). **Calitatea relațiilor** pe care personalul din serviciile de asistență socială le stabilesc cu familiile sunt de asemenea apreciate de marea majoritate a respondenților. Astfel, este apreciată lipsa oricărei discriminări (acord puternic 80%), păstrarea confidențialității asupra problemelor pe care le întâmpină familiile (acord puternic 67.5%, acord 27.5%), păstrarea legăturii strânse cu familia, pe timpul acordării serviciilor dar și după aceea (acord puternic 70%, acord 27.5%) și se simt bine tratați de asistenții sociali (acord puternic 85%).

Principalele aspecte de îmbunătățit pe care le-au menționat respondenții au fost:

- asigurarea accesului la servicii gratuite de kinetoterapie, logopedie, chiar dacă un copil este înscris în învățământul de masă, cu certificat CES;
- programe, proiecte, activități adresate copiilor abandonați și copiilor suferinzi de boli grave;
- spații de joacă și programe adresate explicit copiilor cu dizabilități, precum și copiilor din familii dezorganizate;
- mai puțină birocrație în asigurarea serviciilor sociale către familiile vulnerabile.

C. serviciile de educație

La solicitarea de a analiza diferite aspecte la nivelul grădiniței, părinții au apreciat ca fiind de cea mai mare importanță în primul rând activitățile instructiv - educative oferite copiilor și sprijinul pe care aceștia îl primesc în educație, urmat de pregătirea profesională, amabilitatea și profesionalismul personalului. Aprecierile în mai mică măsură (doar 43% și respectiv 47%) a importanței consilierii oferite părinților și a serviciilor de logopedie corelează pe de o parte cu numărul mai mic al copiilor care necesită servicii de terapie logopedică, pe de altă parte corespunde realității îngrijorătoare a slabei conștientizării, la nivelul comunității părinților, a importanței sprijinului și consilierii parentale, în condițiile în care în Comănești sunt doar 4 posturi de profesori în centre și cabinete, iar cei 4

profesori consilieri deserveșc toți elevii (1094 elevi de liceu și 2233 elevi de clasele I-VIII) și toți copiii de grădiniță de la nivelul orașului (607 preșcolari, în 2019-2020). Astfel, una din prioritățile care trebuie să figureze printre intervențiile de la nivelul sistemului de învățământ preuniversitar din județul Bacău/orașul Comănești îl reprezintă creșterea numărului de posturi de consilier școlar și logoped, care vor putea deservi și copiii din grădinițe, prioritate susținută în acest moment și de intențiile declarate la nivelul Ministerului Educației de creștere a numărului de posturi, respectiv de diminuare a numărului de elevi/copii deserviți de un consilier școlar.

Cu privire la aspecte ce țin de creșterea, educarea și îngrijirea copilului, părinții se declară cel mai puternic interesați în primul rând de faptul de a fi informați despre problemele pe care le întâmpină copiii lor (probleme care țin în egală măsură de sănătate, îngrijire, siguranță, educație). Supravegherea, care asigură siguranța și securitatea copiilor, este considerată, de asemenea, cea mai importantă de către un număr semnificativ de părinți (72,96 %). Implicarea părinților la solicitarea specialiștilor și a personalului care lucrează cu copiii este percepută ca foarte importantă de un număr redus de părinți (doar 50% dintre cei intervievați), fapt ce subliniază și inexistența în comunitatea noastră a unei practici constante, a unei culturi a implicării, a serviciilor și programelor derulate în parteneriat cu familiile. Serviciile complementare care s-au desprins a fi solicitate de părinți, din interviurile și focus grupurile organizate, ar trebui organizate astfel încât implicarea părinților alături de specialiști în desfășurarea diverselor activități să fie un principiu de organizare a acestor servicii.

Cu privire la serviciile pe care le consideră necesare la nivelul comunității, serviciile publice sunt considerate de cei mai mulți dintre părinți ca necesare (primele scoruri: grădinițele publice, locurile de joacă publice, programe de sprijin și centre de zi) și mai puțin necesare cele private (ultimele scoruri, cele mai mici: creșe private, grădinițe private, locuri de joacă private).

Un alt aspect semnificativ îl reprezintă scorurile ridicate înregistrate de programele comunitare de sprijin pentru familiile dezavantajate (83,65%), servicii pentru familii și copii cu nevoi educaționale speciale : kineto-terapie, logopedie, psihoterapie etc (74,84%), programe concepute pentru familii și copii în anumite cartiere/zone defavorizate, de exemplu pentru familii dezavantajate din punct de vedere socioeconomic (73,58 %), scoruri care demonstrează și susțin nevoia de sprijin prin servicii și programe complementare, adresate grupurilor specifice de copii și familii.

Numărul foarte mare de răspunsuri afirmative acordate de respondenți ca expresie a faptului că le consideră necesare (scoruri între 91 % și 68 % înregistrate de aproape toate serviciile enumerate) reprezintă o expresie a nevoii resimțite la nivelul comunității Comănești pentru servicii complementare, de care în prezent beneficiază într-o prea mică măsură, sau de care beneficiază un număr prea mic de familii, fapt care corelează și cu răspunsurile desprinse din focus grupurile desfășurate cu părinții, înc are cele mai multe intervenții au susținut nevoia creării unor locuri de joacă publice, pentru copii pe niveluri diferite de vârste, dar și servicii de consiliere pentru părinți pe probleme de educație a copiilor, de alimentație sănătoasă și asigurare a sănătății în general.

Completând și corelând răspunsurile cu datele obținute din analiza documentelor, analiza evoluției rețelei școlare și a efectivelor de copii înscriși în învățământul preșcolar și cu datele culese prin organizarea de focus-grupuri, se remarcă, încă odată, nevoia asigurării de locuri suficiente pentru înscrierea copiilor la creșă și grădiniță, unde serviciile specifice să fie asigurate și pe perioada vacanțelor, posibil în weekend, cu program prelungit, în acord cu programul de muncă al părinților.

D. servicii complementare

Datele culese prin organizarea de focus-grupuri, corelate cu răspunsurile de la chestionare cu privire la serviciile/programele de care părinții afirmă că au nevoie în creșterea, îngrijirea și educația copilului dvs. și nu le pot găsi în comunitate subliniază nevoia dezvoltării în principal a următoarelor categorii de servicii:

- servicii de consiliere, educație parentală, grupuri de suport pentru părinți și de informare privind particularitățile de vârstă ale copiilor, modul de abordare a comportamentelor dificile ale acestora și cum anume pot susține dezvoltarea lor optimă;
- programe de tip after school și supraveghere în vacanțe și week-end;
- centre de zi în care copiii să poată desfășura activități sportive, artistice, de dezvoltare personală;
- locurile de joacă publice dotate și amenajate corespunzător pentru copiii mici și foarte mici (activități recreative în locuri de joacă publice în aer liber sunt oferite în cartierul Zăvoi, centrul orașului și în spații special amenajate în zona locuințelor, însă acestea însă în număr absolut insuficient, iar amplasarea lor geografică nu acoperă tot orașul și pentru multe familii este necesară deplasarea pe distanțe semnificative până la cel mai apropiat loc de joacă).

Cu privire la serviciile complementare existente, pe care le pot accesa în prezent, părinții sunt marea majoritate foarte mulțumiți de calitatea următoarelor:

- activitățile educative desfășurate la Palatul Copiilor – Clubul Copiilor Comănești;
- activitățile organizate de Biblioteca Orașenească, în parteneriat cu grădinițele și cu alte instituții și organizații de stat și neguvernamentale de la nivel local;
- activitățile de recreere, artistice și sportive de care beneficiază copiii lor la Centrul de Agreement Academia de Muzică și Dans Ștefan Orheanu Comănești
- activitățile organizate în sistem școala de vară de către diferite instituții și organizații locale în parteneriat.

În egală măsură, pentru comunitatea Comănești, respectiv pentru familiile cu copii care au nevoie de sprijin și terapie specializată, serviciile oferite gratuit de **Asociația Robert Cole Comănești** prin Centrul de zi pentru copii cu dizabilități sunt foarte apreciate de părinți: servicii de recuperare, servicii educaționale pentru 6 clase, servicii de consiliere și terapie (psihodiagnoză și consiliere, educație polisenzorială, terapie psihomotrică,

logopedie, terapie cognitivă, terapie socio – afectivă și comportamentală, kinetoterapie, terapie ocupațională, ludoterapie).

În cadrul focus-grupurilor s-a desprins categoric nevoia creării și oferirii de noi servicii complementare, în special crearea locurilor de joacă în mai multe cartiere dar și centre de zi în care copiii să beneficieze de activități pe timpul zilei, după programul de grădiniță, dar și în vacanțe și în week-end.

III.6.c Nevoia de acțiune, față de programele și serviciile existente. Vulnerabilități identificate și măsuri necesare

EDUCAȚIE:

↓ VULNERABILITĂȚI

- număr insuficient de locuri în grădinițe cu program prelungit (în Comănești sunt doar 12 grupe cu program prelungit, la care sunt înscriși 358 de copii din 607; astfel, 40% din copii înscriși la grădiniță nu pot accesa programul prelungit, în condițiile în care în 80 % dintre familii ambii părinți cu loc de muncă, fiind astfel obligați să găsească soluții alternative, mai puțin calitative, pentru un interval orar zilnic de 4 până la 6 ore);
- existența unei singure persoane cu pregătirea educator puericilor în cadrul Creșei nr. 1 Comănești;
- nu există un program coerent de educație parentală furnizat la nivelul comunității pentru părinții copiilor preșcolari, ci doar consiliere la cerere, asigurată de un număr insuficient de specialiști (doar 4 profesori consilieri);
- toți copiii de la grupele de preșcolari din cadrul Școlii Gimnaziale nr 4 - structură la Școala Gimnazială Liviu Rebreanu Comănești provin din familii de etnie roma, cu ambii părinți fără loc de muncă și cu o implicare foarte scăzută în educația copiilor;
- număr insuficient de consilieri și logopezi: 1 singur logoped pe un post creat abia în anul școlar 2019-2020 și doar 4 profesori consilieri care deservește toți elevii (1094 elevi de liceu și 2233 elevi de clasele I-VIII) și toți copiii de grădiniță de la nivelul orașului (607 preșcolari, în 2019-2020);
- resurse materiale și material didactic insuficient la nivelul grădinițelor (asigurate cu sprijin financiar insuficient, de la stat și respectiv cu o contribuție constantă și substanțială din partea părinților și a cadrelor didactice);
- închiderea instituțiilor ECEC (creșă, grădinițe, școli) pe perioada de criză și alertă, generate de pandemia de Covid-19;
- accesul redus/lipsa accesului familiilor vulnerabile din punct de vedere socio-economic la resursele necesare continuării procesului de educație, în sistem online;
- competențe digitale reduse sau insuficient dezvoltate ale copiilor preșcolari și ale părinților.

✚ MĂSURI NECESARE:

- ✓ extinderea serviciilor educaționale cu program prelungit;
- ✓ dezvoltarea serviciilor de consiliere și logopedie oferite copiilor de nivel preșcolar și părinților acestora;
- ✓ extinderea/dezvoltarea serviciilor oferite de către Creșa nr 1, cererea depășind mult oferta socio-educatională;
- ✓ participarea cadrelor didactice la programe de perfecționare, în special a personalului din Creșă;
- ✓ asigurarea serviciilor specifice în creșă și grădinițe și pe perioada vacanțelor și în weekend, în acord cu programul de muncă al părinților;
- ✓ asigurarea de device-uri pentru cadrele didactice necesare în desfășurarea activităților online și parcurgerea unor cursuri pentru dezvoltarea competențelor digitale ale cadrelor didactice, la nivel local.

SOCIAL:

✚ VULNERABILITĂȚI:

- ✓ aproximativ 10% din familiile cu copii de 0-6 ani au nevoie de sprijin financiar, beneficiind de venit minim garantat;
- ✓ criza generată de pandemia de Covid-19 a dus la adâncirea probleme economice în cazul multor familii, iar acestea vor avea nevoie în continuare de sprijin și asistență socială;
- ✓ un trend descendent al nașterilor, începând cu anul 2015, fapt ce solicită politici publice de încurajare a natalității;
- ✓ pentru 11% dintre familiile celor 607 copii înscriși la grădiniță veniturile sunt asigurate doar de un singur părinte care are loc de muncă, iar pentru alte 14% dintre familii niciunul dintre părinți nu au nici un fel de venit;
- ✓ insuficiența locurilor de joacă existente în comunitate (cartierul Zăvoi, centrul Orașului, spații special amenajate în zona locuințelor), în condițiile în care sunt numeroase familii nevoiașe care nu își pot permite accesarea serviciilor contra cost puse la dispoziție de centre private, precum „Kinder Club” și “Lumea copiilor”;
- ✓ inexistența unor servicii complementare, precum cursuri de educație parentală, ludotecă, activități de loisir și dezvoltare personală copii-părinți.

✚ MĂSURI NECESARE:

- ✓ continuarea amenajării unor locuri de joacă atât în zonele aflate la periferia localității, cât și în zona centrală, precum și spații de joacă și programe adresate explicit copiilor cu dizabilități;
- ✓ amenajarea și dotarea locurilor de joacă publice existente deja, cu echipamente care să răspundă nevoilor copiilor cu vârsta 0-6 ani;
- ✓ investiții pentru amenajarea ludotecii, în cadrul Bibliotecii orașenești;

✓ asigurarea accesului la servicii gratuite de kinetoterapie, logopedie, chiar dacă un copil este înscris în învățământul de masă, cu certificat CES, altele decât cele asigurate în prezent doar de Asociația Robert Cole;

✓ amenajarea în spațiile existente la Casa de Cultură (care va beneficia de proiectul derulat de Primăria Comănești "Consolidare, reabilitare, modernizare și dotare Casa de Cultură – CLUBUL 1 MAI COMANESTI) a unui spațiu care să fie destinat organizării și desfășurării unor activități complementare adresate copiilor și părinților cu copii de la naștere la 6 ani: cursuri de educație parentală (susținute de profesorii consilieri școlari, împreună cu personal didactic din grădinițe și cu specialiști în domeniu, la solicitare), cursuri privind îngrijirea și păstrarea sănătății copiilor la această vârstă (susținute de personal din serviciile medicale din școli sau cabinetele medicale individuale), activități recreative și de dezvoltare personală copii-părinți (susținute de reprezentanți ai asociațiilor de părinți, ai organizațiilor nonguvernamentale locale, alți parteneri de la nivel local și nu numai).

SĂNĂTATE:

✚ VULNERABILITĂȚI:

✓ personal medical insuficient care deservește copiii din grădinițe: 1 singur medic specialist, 1 medic stomatolog și 9 asistente medicale deservește 607 copii, înscriși anul acesta la grupele de preșcolari din cele 4 școli din Comănești;

✓ număr insuficient de laboratoare de analize, la nivelul comunității;

✓ declanșarea crizei COVID a afectat furnizarea serviciilor medicale în Comănești, prin restricționarea accesului populației și implicit a familiilor cu copii de la naștere la 6 ani la serviciile medicale, în special la serviciile oferite de medicii de familie și medicii de specialitate.

✚ MĂSURI NECESARE:

✓ programe, proiecte, activități adresate copiilor abandonați și copiilor suferinzi de boli grave;

✓ asigurarea unei informări mult mai largi a părinților cu privire la programele de sănătate existente și la gratuitățile disponibile precum testări periodice, examene medicale etc);

✓ pregătirea întoarcerii la grădiniță/ creșă a copiilor și continuarea, pe o perioadă nedefinită în acest moment, a oferirii serviciilor specifice în creșe și grădinițe, prin: asigurarea dezinfectanților, măștilor și a botoșilor de protecție; realizarea zilnică a triajului epidemiologic; reorganizarea funcționării cabinetelor medicale școlare astfel încât să poată asigura serviciile medicale impuse de revenirea în grădinițe a copiilor, după noile proceduri medicale care vor funcționa în unitățile de învățământ preșcolar;

✓ realizarea unor campanii de informare privind COVID și modalitățile de prevenție, care să adreseze cât mai multe dintre familiile cu copii de la naștere la 6 ani, din Comănești.

IV. Cooperare și formare de rețele, informare și participare la nivelul comunității Comănești.

Cooperare și formare de rețele între actorii relevanți

La nivelul comunității Comănești există o bună experiență în abordarea unora dintre problematicile proprii copilăriei timpurii, de către specialiști și instituții din domenii diferite, sau din același domeniu dar de la nivele diferite de intervenție.

Astfel, cu privire la tranziția copiilor de la grădiniță la școală există deja rețele și mecanisme de susținere a copiilor și familiilor în acest sens, prin activități și proiecte derulate, anual, de personalul din grădinițe în parteneriat cu cei din școlile primare, împreună cu familiile, cu implicarea și a unor instituții care oferă servicii complementare, precum Biblioteca Orășenească, Clubul Copiilor Comănești, precum și organizații neguvernamentale care organizează activități de tip școala de vară.

De asemenea, există deja parteneriate care acoperă activități foarte diverse, între asociația Robert Cole, Primăria Comănești, școlile din Comănești și alte instituții interesate de oferirea de programe și servicii familiilor cu copii cu nevoi speciale (asistență socială, medicală, și educațională adaptată).

În domeniul medical există, de asemenea, o foarte bună colaborare și comunicare permanentă între Cabinetul medical școlar și cabinetele de medicină de familie, precum și o bună experiență de colaborare a asistentului medical comunitar angajat al Primăriei cu personalul didactic și de îngrijire din grădinițe în derularea unor activități de educație pentru sănătate adresate copiilor și familiilor. Totuși, la nivelul comunității, nu există până în prezent o coordonare unitară a diverselor programe și servicii de sănătate care adresează copilăria timpurie și nici un mecanism coerent de abordare intersectorială (educație, sănătate, asistență socială) a familiilor cu copii de la naștere al 6 ani.

Grupuri țintă și locuitori: Informații și participare

Pentru a accesa informațiile de care au nevoie cu privire la programele și serviciile de educație, creștere, îngrijire din comunitate (tipuri de servicii existente, instituții care le oferă, program orar, condiții de accesare a unor servicii specifice, indicate sau selective), familiile din Comănești au acces la informații puse la dispoziție de diverse instituții:

- ✓ școlile valorifică site-urile oficiale cu privire la înscrierea la grădiniță și la programele și serviciile oferite, dar au și un sistem intern de comunicare permanentă cu părinții;
- ✓ Primăria Comănești are afișat atât la sediu cât și pe site-ul oficial programul serviciilor de asistență socială și orice informații de interes privind condițiile de accesare a unor servicii de sprijin;
- ✓ fiecare din cabinetele medicale (din cadrul Spitalului, cabinetele de medicina familiei, cabinetul școlar, cabinetele de specialitate particulare) au afișat programul de furnizare a serviciilor și tipul de servicii oferite, iar pentru informarea familiilor cu privire la programele locale sau naționale (precum programul de vaccinare, programe de informare a

- părinților privind bolile copilăriei, alimentația sănătoasă, alte teme care privesc direct copiii de la naștere la 6 ani) sunt valorificate ca resurse de informare și comunicare către părinți cadrele didactice din grădinițe;
- ✓ și celelalte instituții care oferă servicii familiilor și copiilor, asigură informarea acestora despre programul, tipul de servicii și activități și condițiile de acces valorificând atât site-urile proprii cât și afișajul la sediile acestora (Asociația Robert Cole, Biblioteca Orășenească, Clubul Copiilor etc).

Informare și participare, cooperare și formare de rețele: Situația curentă și nevoia de acțiune

a. puncte forte:

- ✓ Există experiențe de colaborare și protocoale și parteneriate multianuale, interinstituționale, la nivel local, între diferite instituții de stat și nonguvernamentale, care acoperă domenii diferite, în organizarea de activități și oferirea de servicii copiilor și familiilor cu copii de la naștere la 6 ani.
- ✓ Toate instituțiile și furnizorii de servicii încearcă să asigure vizibilitate maximă în ce privește serviciile și programele ofertei familiilor, prin informare și comunicare pe site-uri proprii și la sediu.

b. vulnerabilități și nevoi de acțiune:

- ✓ Nu există o experiență și proceduri specifice de lucru prin abordare intersectorială a problemelor și nevoilor pe care le au familiile cu copii de la naștere la 6 ani. Spre exemplu, depistarea de către personalul de la SPAS a unor familii cu diferite vulnerabilități care pot afecta creșterea și dezvoltarea optimă a copilului în copilăria timpurie și după, ar trebui urmată de o abordare pe principiile managementului de caz, familia beneficiind de servicii educaționale, de consiliere, de asistență socială, medicală sau orice alte tipuri de servicii sunt necesare, iar specialiștii care lucrează în diferitele domenii ar trebui să lucreze în echipe multisectoriale: asistent social, personal medical, cadre didactice, consilier școlar, mediator școlar și alți specialiști.

V. Arii de interes, acțiuni necesare la nivelul comunității Comănești.

Acțiuni necesare în sectorul copilăriei timpurii. Priorități locale

*(*ordinea adresării lor va fi decisă de membrii Consiliului Local, în ședințe de lucru, urmând a fi luate decizii adaptate cu privire la introducerea graduală a unor măsuri punctuale, în planurile anuale corelate cu Strategia de dezvoltare a orașului Comănești)*

- ✓ amenajarea unor noi parcuri de joacă pentru copii, cu ansambluri de joacă adaptate pentru vârstele 2-6 ani, în special în zonele în care acestea lipsesc iar familiile trebuie să străbată distanțe semnificative până la cel mai apropiat loc de joacă: cartierele Lăloaia, Șupan, Leorda, Vermești, Podei;

- ✓ crearea mai multor locuri pentru înscrierea copiilor la creșă și grădiniță, unde serviciile specifice să fie asigurate și pe perioada vacanțelor, posibil în weekend, cu program prelungit, în acord cu programul de muncă al părinților;
- ✓ dotare cu materiale didactice și înnoirea mobilierului, la grădinițele existente și la creșă;
- ✓ dezvoltarea serviciilor de consiliere și logopedie oferite copiilor de nivel preșcolar și părinților acestora, cu solicitarea către ISJ Bacău și MEC de înființare de posturi suplimentare (cel puțin 3 posturi de consilier și 1 post de logoped) și asigurarea spațiilor în cadrul școlilor/grădinițelor pentru desfășurarea activităților;
- ✓ asigurarea sprijinului financiar pentru amenajarea și dotarea corespunzătoare a unei săli pentru ludotecă, în cadrul Bibliotecii Orășenești Comănești;
- ✓ asigurarea accesului la servicii gratuite de kinetoterapie, logopedie, inclusiv pentru copiii înscriși în învățământul de masă, cu certificat CES, altele decât cele asigurate în prezent doar de Asociația Robert Cole;
- ✓ amenajarea în spațiile existente la Casa de Cultură (care a beneficiat de proiectul derulat de Primăria Comănești “*Consolidare, reabilitare, modernizare si dotare Casa de Cultură – CLUBUL 1 MAI COMANESTI*”) a unui spațiu care să fie destinat organizării și desfășurării unor activități complementare adresate copiilor și părinților cu copii de la naștere la 6 ani: cursuri de educație parentală (susținute de profesorii consilieri școlari, împreună cu personal didactic din grădinițe și cu specialiști în domeniu, la solicitare), cursuri privind îngrijirea și păstrarea sănătății copiilor la această vârstă (susținute de personal din serviciile medicale din școli sau cabinetele medicale individuale), activități recreative și de dezvoltare personală copii-părinți (susținute de reprezentanți ai asociațiilor de părinți, ai organizațiilor nonguvernamentale locale, alți parteneri de la nivel local și nu numai);
- ✓ asigurarea unei informări mult mai largi a părinților cu privire la programele de sănătate existente în comunitate și la gratuitățile disponibile precum testări periodice, examene medicale etc);
- ✓ asigurarea formării cadrelor de specialitate care lucrează cu copii de la naștere la 3ani în domeniul puericultură , fie prin formare inițială (demersuri la nivelul ISJ pentru creșterea numărul de clase de educador puericultor , specializare abia reînființată în anul școlar 2019-2020 la Colegiul Național Pedagogic Ștefan cel Mare Bacău), precum și prin programe de formare continuă, susținute financiar și cu contribuția UAT Comănești;
- ✓ asigurarea unor programe de educație sexuală pentru minori, susținute de consilierii școlari și profesorii diriginți, în școlile din Comănești, în colaborare cu personal medical din comunitate.

Abrevieri folosite:

SPAS	Serviciul Public de Asistență Socială
CJRAE	Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională
ISJ	Inspectoratul Școlar Județean
OMS	Organizația Mondială a Sănătății
UAT	unitate administrativ teritorială
CMIF	cabinet medical individual medicina de familie
ODD	obiectiv de dezvoltare durabilă
VMG	venit minim garantat
CES	cerințe educaționale speciale
ARACIP	Agenția Română de Asigurare a Calității în Învățământul Preuniversitar

Anexe:

Anexa 1	Acordul de parteneriat între UAT- ORAȘUL COMĂNEȘTI, Reprezentanța UNICEF în România, Centrul pentru Educație și Dezvoltare Profesională Step by Step și Ministerul Educației Naționale
Anexa 2	Dispoziția cu nr. 685/09.04.2019 prin care se propune numirea echipei locale de proiect în vederea implementării proiectului “România crește cu tine – Educația timpurie, o investiție în viitor!”
Anexa 3a	Chestionar servicii și programe de sănătate
Anexa 3b	Interpretarea rezultatelor - Chestionar servicii și programe de sănătate
Anexa 4a	Chestionar servicii de asistență socială
Anexa 4b	Interpretarea rezultatelor – Chestionar servicii de asistență socială
Anexa 5a	Chestionar servicii educație timpurie
Anexa 5b	Interpretarea rezultatelor – Chestionar servicii educație timpurie
Anexa 6a	Ghid focus-grup
Anexa 6b	Interpretare rezultate focus-grupuri
Anexa 7a	Ghid interviu
Anexa 8	Harta orașului Comănești
Anexa 9	Fundament juridic pentru copilăria timpurie
Anexa 10	Analiza datelor privind serviciile de sănătate asigurate copiilor de la naștere la 6 ani, în orașul Comănești

**Președinte de ședință,
Consilier local
Laic Robert Constantin**

**Contrasemnează,
Secretar general,
Jurist Chirilă Daniela**

Nr. 109
Data **08.07.2020**

